

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління
закладом освіти

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
ВЗАЄМОДІЯ МІЖ БАТЬКАМИ ТА ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

ГОРВАТ ТІМЕЯ ОЛЕКСІЇВНА

Студентка IV-го курсу

Освітня програма: Початкова освіта

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Рівень вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена на засіданні кафедри

Протокол № _____ / 2024

Науковий керівник:

Ланці Вікторія Гейзівна

(викладач)

Завідувач кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти:

Біда Олена Анатоліївна

(доктор педагогічних наук, професор)

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 202_ року

Протокол № _____ / 202_

**Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II**

**Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління
закладом освіти**

**Кваліфікаційна робота
ВЗАЄМОДІЯ МІЖ БАТЬКАМИ ТА ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Рівень вищої освіти: бакалавр

Виконавець: студентка IV-го курсу

ГОРВАТ ТІМЕЯ ОЛЕКСІЇВНА

освітня програма: Початкова освіта

спеціальність: 013 Початкова освіта

Науковий керівник: **Ланці Вікторія Гейзівна**

(викладач)

Рецетзент: **Гаврилюк Ілона Юліївна**

(ст. викладач)

Берегове
2025

**Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola**

Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatási Intézményvezetés Tanszék

A SZÜLŐK ÉS AZ ISKOLA KÖZÖTTI KAPCSOLATTARTÁS

Szakdolgozat

Készítette: Horvát Tímea

IV. évfolyamos tanító

szakos hallgató

Témavezető: Lánczi Viktória

(oktató)

Recenzens: Gávriljuk Ilona

(adjunktus)

Beregszász – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
I. ВАЖЛИВІСТЬ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ БАТЬКАМИ ТА ШКОЛОЮ	8
1.1. Вплив батьківської участі на навчальні досягнення.....	9
1.2. Моделі взаємозв'язку щодо залучення батьків	12
II. ФОРМИ ЗВ'ЯЗКУ МІЖ ШКОЛОЮ ТА СІМ'ЄЮ	14
2.1. Традиційні форми зв'язку	15
2.2. Інноваційні форми зв'язку	18
III. ФАКТОРИ, ЩО ПЕРЕШКОДУЮТЬ ТА ПІДТРИМУЮТЬ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ВЗАЄМОВІДНОСИНИ МІЖ БАТЬКАМИ ТА ШКОЛОЮ	21
3.1. Фактори, що сприяють взаєминам між батьками та школою	22
3.2. Фактори, що перешкоджають взаєминам між батьками та школою	24
IV. ДОСЛІДЖЕННЯ. Погляди вчителів на відносини між батьками та школою	28
4.1. Презентація дослідження.....	28
4.2. Методи.....	29
4.3. Результати	30
4.4. Висновок про дослідження	48
ВИСНОВОК	50
РЕЗЮМЕ	51
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА.....	52

TARTALOM

BEVEZETÉS.....	6
I. A SZÜLŐK ÉS AZ ISKOLA KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FONTOSSÁGA.....	8
1.1. A szülői bevonódás hatása a tanulmányi teljesítményre.....	9
1.2. Kapcsolatrendszer modellek a szülők bevonásáról.....	12
II. AZ ISKOLA ÉS A CSALÁD KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI.....	14
2.1. A kapcsolattartás hagyományos formái.....	15
2.2. A kapcsolattartás digitális formái.....	18
III. A SZÜLŐK ÉS AZ ISKOLA KÖZÖTTI VISZONY VISZONYT	
BEFOLYÁSOLÓ AKADÁLYOZÓ ÉS TÁMOGATÓ TÉNYEZŐK.....	21
3.1. A szülő-iskola kapcsolatot elősegítő tényezők	22
3.2. A szülő-iskola kapcsolatot akadályozó tényezők.....	24
IV. KUTATÁS. GYAKORLÓ TANÍTÓK VÉLEMÉNYE A SZÜLŐ ÉS ISKOLA	
KAPCSOLATTARTÁS FORMÁIRÓL.....	28
4.1. A kutatás bemutatása.....	28
4.2. Módszerek.....	29
4.3. Eredmények	30
4.4. A kutatás összefoglalása	48
ÖSSZEFOGLALÁS	50
REZÜME.....	51
FELHASZNÁLT IRODALOM	52

BEVEZETÉS

Pedagógus és szülő, soha nem voltak ennyire egymásra utalva, mint napjainkban. A mai megváltozott körülmények, szinte megkövetelik a nevelőktől és oktatóktól, hogy a gyermekek érdekeit szem előtt tartva, a legnagyobb összefogással együttműködjenek. Ez az alapja a jó pedagógus – szülő kapcsolatnak.

A család és az iskola közötti hatékony kapcsolatrendszer kritikus fontosságú a gyermek teljes fejlődése és sikere szempontjából. A család az elsődleges hely, ahol a gyermek megtanulja az alapvető értékeket, viselkedési mintákat és kommunikációs képességeket. A családi kötődés és támogató légkör segíti a gyermeket abban, hogy biztonságban érezze magát és kialakítsa az önbizalmát. A családi háttér és környezet határozza meg azokat az alapvető értékeket, amelyeket a gyermek az iskolába visz.

Az iskola a gyermek második fontos szociális környezete, ahol megkezdődik a szélesebb társadalmi kapcsolatok kialakítása. Az iskola nemcsak ismereteket ad át, hanem segíti a gyermeket az együttműködés, az empátia és az interperszonális készségek kialakításában is. A hatékony oktatás és a tanári-szülői partnerség elősegíti a tanulók motivációját, önbizalmát és általános tanulási eredményeit.

A család és az iskola közötti szoros együttműködés és kommunikáció jelentősen javíthatja a tanulási eredményeket és a gyermek teljesítményét. A szülőknek fontos szerepük van abban, hogy aktívan részt vegyenek az iskolai életben, segítsék a gyermeket a tanulásban és rendszeresen tájékozódjanak a gyermekük iskolai teljesítményéről és viselkedéséről. Az iskola feladata pedig, hogy nyitott legyen a szülői kapcsolatokra, rendszeresen tájékoztassa a szülőket az iskolai tevékenységekről és biztosítsa számukra a lehetőséget a részvételre és bevonódásra.

A kölcsönös tisztelet, bizalom és együttműködés a család és az iskola közötti kapcsolat alapja. Ez lehetővé teszi, hogy a gyermek mindkét szociális környezetben harmonikusan fejlődjön és sikeresen teljesítsen. A hatékony kapcsolatok kiépítése és fenntartása elengedhetetlen az oktatási eredmények javításához és a gyermek általános jólétéhez.

Az szakdolgozatom célja az volt, hogy feltérképezzem az iskolai és szülői együttműködés különböző aspektusait, különös tekintettel azokra a területekre, ahol ez az együttműködés kritikus fontosságú lehet az oktatási folyamatban. A munkám feladata az volt, hogy átfogóan vizsgáljam és elemezzem a szülők és az iskola közötti kapcsolatokat, különös tekintettel a kommunikációs formákra és az együttműködési modellekre. Ehhez adatokat gyűjtöttem, elemzéseket végeztem.

Kutatási kérdések: Milyen hatással van a szülői bevonódás a tanulmányi teljesítményre? Milyen kapcsolatrendszer modellek léteznek a szülők iskolai bevonására?

Milyen hagyományos és újszerű formái vannak az iskola és a család közötti kapcsolattartásnak?
Hogyan lehet javítani a szülők és az iskola közötti kapcsolatokat, különösen a kommunikációt
és a visszajelzéseket?

I. A SZÜLŐK ÉS AZ ISKOLA KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FONTOSSÁGA

A szakirodalom kiemelkedően fontosnak tartják a szülők bevonódását az iskolai életbe, mivel a kutatók úgy vélik, hogy ez a tényező kulcsszerepet tölt be a tanulók tanulmányi sikereiben és jólétében (Beard és Thomson, 2021).

Epstein (1995, 2018) kiemeli, hogy az iskola-szülő kapcsolat, nem szimpla információátadás, hanem egy olyan együttműködési forma, amely elősegíti a gyermek komplex fejlesztését, és hangsúlyozza a közösségi nevelés jelentőségét.

Bábosik István (2000) pedagógiai nézetei szerint a nevelésben kulcsfontosságú az oktatási intézmény és a család egybehangzó törekvése. A gyermek társadalmi beilleszkedésének alakulásában a szülői hatás éppoly meghatározó, mint az iskolai nevelése, amelynek eredményessége a pedagógusok és a szülők között zajló rendszeres, konstruktív párbeszéd által teremthető meg. A kommunikációnak túl kell lépnie a hivatalos találkozók keretein, és alapvetően a kölcsönös bizalomra és konstruktív együttműködésre kell támaszkodnia (Torgyik, 2014).

Hsu és Chen (2023) úgy véli, hogy a szülői részvétel a gyermekek iskolai előmenetelébe nagyon fontos, mivel képesek egy olyan otthoni légkört teremteni, amelyben a tanulás támogatott, a konstruktív magatartás megerősödik, és az oktatás iránti pozitív attitűd alakul ki.

Számos kutatás kimutatta, hogy azok a diákok, akiknek a szülei folyamatosan jelen vannak az oktatásban, nagyobb a tanulmányi átlaggal rendelkeznek, jobban teljesítenek az órákon és érdeklődtek a tanulás iránt, ellentétben azokkal, akiknek a szülei részvétele nem aktív (Prakhov et al., 2020; Bowen és Kisida, 2023).

A kommunikáció és az együttműködés nem csupán oktatási, hanem szociális vonatkozásban is meghatározó jelentőséggel bír. A 2021-es vizsgálatok során Szekszárdi kiemelte, hogy a szülők és pedagógusok közötti kommunikáció digitális platformok segítségével is eredményesen fenntartható, amelynek során az oktatási intézmények és a családok közötti kapcsolattartás hatékonyan működtethető (Szekszárdi, 2021). Azonban ez a kommunikációforma akkor eredményes, ha a hagyományos kapcsolattartási módszerekkel ötvözzük.

Aparício és munkatársai (2020) szerint, azok a tanulók, amelyeknek a szülei jelen vannak az oktatási intézményben és rendszeresen tartják egymással a kapcsolatot, magas szintű önbizalommal rendelkeznek, közvetlenebbek, könnyen barátkoznak és a problémamegoldó képességük rugalmasabb (Aparício et. al., 2020).

Számos pedagógiai szakértő hangsúlyozza, hogy a közös munkavégzés és támogatás kiemelten fontos szerepet tölt be azon gyermekek számára, akik hátrányos helyzetben vannak, speciális nevelési igényekkel rendelkeznek, vagy vidéki térségekben élnek (Ainscow és Miles (2008); Tiér (2020); Szűcs (2022))¹⁰

Ahogy Podráczky (2012) is fogalmazta: a család és az iskola nem elkülönült szférák, hanem egymást támogató és kiegészítő intézmények, amelyeknek közös céljuk a felnövekvő generáció fejlesztése és alakítása.

1.1. A szülői bevonódás hatása a tanulmányi teljesítményre

A „szülői bevonódás” (*angolul parental involvement*) fogalma az 1960–70-es évek oktatásszociológiai kutatásaihoz köthető (Fuligni és Stevenson, 1997). Kezdetben az Amerikai Egyesült Államokban és Európában működő kompenzációs oktatási programok keretein belül kapott jelentőséget, melyek a társadalmi hátrányok enyhítését célozták az oktatási esélyegyenlőség előmozdításával. Ezen programok leginkább hátrányos helyzetű tanulók szüleit kívánták arra ösztönözni, hogy aktívabban közreműködjenek gyermekeik iskolai életében.

A szülői részvétel fogalma sokféleképpen megközelíthető. Értelmezhetjük a szülők iskolai életben való aktív jelenlétével, az otthoni feladatok segítségével, a pedagógusokkal való kapcsolattartással, és a gyermekkel folytatott rendszeres beszélgetésekkel a tanulmányi sikerekről. Desforges és Abouchaar (2003) vizsgálatai rámutattak, hogy különösen a családi beszélgetések, azaz a szülő-gyerek közötti mindennapi kommunikációk bizonyultak a legjelentősebb hatásúnak a gyerekek tanulmányi teljesítménye szempontjából.

A 2009-es PISA – vizsgálat (OECD, 2012) is hasonló következtetésre jutott: ahol a szülők aktívan érdeklődnek a gyerekek iskolai munkája iránt, ott kedvezőbb a tanulmányi eredmény. A diákok motiváltabbak, kevesebben hagyják abba a tanulást, és nagyobb a valószínűsége a tovább tanulásnak. Nem szabad megfeledkezni arról, hogy a szülői jelenlét nem merül ki az iskolai rendezvényeken, hanem kiterjed a mindennapi támogatásra is, mint például a házi feladatok elvégzésének a segítése, olvasás/szövegértés gyakorlása.

Salac és Florida (2022) a szülői részvételt úgy fogalmazza meg, mint a szülők és gyermekeik között zajló, aktív kölcsönhatás, ami mindaz otthoni, mind az iskolai keretekben megnyilvánul, és nagymértékben támogatja a diákok tanulmányi előrehaladását. Különböző kutatások is a figyelem középpontjába helyezték, az aktívan részvevő szülők kritikus fontosságát: egyrészt a tanulók hatékony tanulásra való buzdításában, másrészt a kellemes, nyugodt otthoni légkör megteremtésében, melyek együttesen járulnak hozzá a diákok iskolai sikerességének növeléséhez (Đurišić és Bunijevac, 2017).

Világszerte a tanulók házi feladatokat kapnak, amelyek kulcsfontosságú kapocsként szolgál az iskolai és az otthoni környezet között. Számos kutató (például: Grolnick és Slowiaczek, 1994; Sanders és Sheldon, 2009; Lumpkin, 2010) meglehetősen korán rájöttek, hogy a szülők bevonása, különösen az otthoni tanulás során nyújtott segítség pozitív hatást gyakorol a tanulók eredményeire és személyiségére. 2017-ben Lácza és R. Fedor lebonyolított egy kutatási vizsgálatot a fiatal iskolások körében, amely során arra a következtetésre jutottak, hogy amelyik családban az anya vagy az apa részt vesz a házi feladatok elvégzésében bizalmi kapcsolat jön létre a gyermekük és közöttük, amely pozitív hatással van a személyiségük formálására, de ellentétben, ha ez a kapcsolat nincs meg akkor negatív hatással lesz a gyermekre. Ezenkívül a szülőknek a részvételük által lehetőségük nyílik, betekinteni a gyerekük iskolai életébe és az ott zajló tevékenységekbe, ezáltal „összekapcsolódik” iskolai intézmény és az otthon (Imre – Török – Révész, 2021).

Továbbá a házi feladat lényeges pillére a tanulmányi eredmények fokozása, és a fundamentális önirányított tanulási (SRL) készségek – a vagy önkontroll folyamatok – fejlesztése, amelyek a tanulmányokon túl mutató boldoguláshoz is elengedhetetlenek (Odabas, 2022; Ramdass és Zimmerman, 2011).

Az önirányított tanulás (Self-Regulated Learning – SRL), egy olyan folyamat ahol a tanulók a saját tanulási útjukat tudatosan irányítják, figyelemmel kísérve a kognitív, metakognitív, érzelmi-motivációs, valamint viselkedési területeiket tanulmányi kitérésük elérésében (Fuentes et. al., 2019). Az önkontroll készsége a tanulmányi téren növeli a problémamegoldó képességet, a tanulási sikerérzetet, a motivációt és feladatok iránti érdeklődést.

Epstein és munkatársai (2018) egy mindenre kiterjedő szemléletet javasoltak a szülői aktivitás területén, kidolgozva számos kulcsfontosságú dimenziót. Ezek közé tartoznak a nevelési technikák, az önkénteskedés, a kapcsolattartás, az otthoni tanulás segítése, a közös döntéshozatalban való részvétel, valamint a közösségi partnerségek kialakítása. Továbbá azokban az iskolákban, ahol a tanulók szociális-gazdasági helyzete magasabb, szülők jobban segítik gyermekeik tanulási önállóságát (SRL – képességeiket), és ez alátámasztja Epstein elképzelését, amely szerint a szülők aktív részvétele, elköteleződése mélyen befolyásolja a tanulók tanulmányi eredményeit.

Ezutón feltételezhetjük, hogy a szülői bevonódás számos háttér tényezőtől is függ, mint például a szülők társadalmi-gazdasági státusza és az iskolai végzettség. A jobb anyagi helyzetű családokból származó szülők képesek biztosítani gyermekeik számára azokat az eszközöket és azt a támogató környezetet, amelyek előmozdítják iskolai előmenetelüket. Az ilyen szülők aktív

meghatározó szerepet töltenek be abban, hogy gyermekük pozitív viszonyt alakítson ki a tanulással kapcsolatban: ösztönzik őket, elismerik szellemi képességeiket, és magas szintű elvárásokat fogalmaznak meg mind az iskolai teljesítményük, mind jövőbeli lehetőségeik tekintetében. (Harris és Robinson, 2016).

Ellentétben az hátrányosabb szociális-gazdasági helyzetű családok szülei – gyakran olyan anyagi nehézségekkel küzdenek, amelyek gátolják őket abban, hogy hatékonyan támogassák gyermekeik otthoni tanulmányi munkáját. Az alacsonyabb iskolai végzettség gyakran megfosztja őket attól a tudástól, amely szükséges lenne a megfelelő szellemi támogatás nyújtásához. Emellett a nyelvi kompetencia hiánya, valamint a tudományos ismeretek és készségek korlátozottsága fokozhatja annak az érzését, hogy nem képesek hatékonyan együttműködni az oktatókkal (Parmaswar, 2014). Az ilyen körülmények között élő szülők ritkábban vesznek részt olyan eszmecserékben, amelyek fejlesztik a kritikai gondolkodást és tanulásra ösztönző szociális környezetet teremtenek – pedig ezek alapvető fontosságúak az iskolai sikeresség szempontjából (Harris és Robinson, 2016).

Mestry és Grobler (2007) rámutatott úgyszintén, hogy az otthoni és családi háttér iskolai teljesítményre gyakorolt hatását sokáig nem kezelték kellő hangsúllyal. A szülők bevonódását az oktatásba legtöbbször nem az érdeklődés hiánya akadályozza, hanem olyan tényezők, mint az anyagi nehézségek, az egyedülálló szülői státusz, valamint a kulturális és társadalmi-gazdasági elszigeteltségből fakadó nehézségek. Tehát a családi környezet kulcsfontosságú szerepet játszik a gyermek iskolai viselkedésének és teljesítményének alakulásában (Engler, Markos és Dusa, 2021).

A gyermekek nevelésének és tanulásának legfontosabb színterei az iskola, az otthoni környezet és a tágabb közösség. E három terület szereplőinek összehangolt együttműködése kedvezően befolyásolja a tanulók fejlődését és tanulmányi előrehaladását (Epstein, 1987; 2011; Sheldon, 2009). Epstein (2001, 2009) szerint többféle indok támasztja alá az iskola, a család és a közösség közötti együttműködés kialakításának és fenntartásának szükségességét. Az együttműködés további indokai közé tartozik az iskolai környezet és programok fejlesztése, a szülői kompetenciák erősítése, valamint a családok és pedagógusok támogatása. Mindez kiemeli, mennyire lényeges, hogy a szülők aktívan részt vegyenek gyermekük oktatásában, és szoros kapcsolatot ápoljanak az iskolával.

Lumpkin (2010) nézőpontja szerint a szülők bevonása nem csupán a gyermek erkölcsét, attitűdjét és iskolai teljesítményét javítja, formálja, minden tantárgyat tekintve, de előmozdítja az elfogadottabb viselkedést és a szociális alkalmazkodást is.

A szülők iskoláztatásban való részvétele szoros kapcsolatban áll a szülői szerepről alkotott elképzeléseikkel, amelyek meghatározzák, hogy milyen típusú tevékenységeket tartanak fontosnak, szükségesnek és elfogadhatónak a gyermekek oktatásában való aktív részvételük során (pl. Hoover-Dempsey és Sandler, 1997). A szülők szerepelmélete alapján sok kutatás rávilágított arra, hogy a szülők úgy vélik, az iskolai életben való részvétel nemcsak egy lehetőség, hanem alapvető felelősségük is, amely a szülői nevelés normális részeként értelmezhető (pl. Hoover-Dempsey – Bassler – Burow, 1995; Okagaki – Frensch – Gordon, 1995; Stevenson – Chen – Uttal, 1990).

1.2. Kapcsolatrendszer modellek a szülők bevonásáról

Az iskola-szülő partnerséget a szakirodalomban többféleképpen értelmezték, de általában a következő összetevőkből áll: együttműködés a gyermek fejlődése érdekében, valamint a család és az iskola közötti megosztott felelősség (Driessen et al. 2005; Smit et al. 2007). Egy hatékony együttműködés, a nyílt kommunikáción, a közös érdeklődésen és a szülők és az iskola közötti tiszteleten alapul. De ez egy olyan folyamat, amelyben a partnerek részt vesznek folyamatosan, ideális esetben arra kell törekedniük, hogy következetesen bátorítsák és támogassák egymást a gyermekek fejlődésének elősegítése érdekében (Markström 2013).

Az angolszász országokban Epstein (2001) az egyik legmeghatározóbb és legtöbbet idézett szakértője lett az iskola és szülők közötti kapcsolat témájának, különösen azt hangsúlyozva, milyen fontos az intézmények összehangolt munkája a gyermekek fejlődése érdekében. Epstein (2001) két különböző megközelítést különít el az iskola és a család közötti kapcsolat vizsgálatánál. Az egyik megközelítés a konfliktusokra helyezi a hangsúlyt, kiemelve a feszültségeket, melyek a szülők és a pedagógusok különböző nézőpontjaiból erednek, s gyakorta nem megértéshez vezetnek. A másik szemlélet viszont azt hangsúlyozza, hogy a gyermek fejlődése elképzelhetetlen a jól működő, szoros és támogató partneri viszony nélkül. Ezt követően az iskola és annak vezetősége dönthet, hogy csupán korlátozott kapcsolatot tart fent a szülőkkel, vagy pedig aktív és rendszeres kommunikációt tart a könnyebb együttműködés érdekében. Ha az utóbbit választják, akkor az együttműködés hatékony és tartós lesz, ami hozzájárul ahhoz, hogy a diákok jobban érzékeljék az iskola és az tanulás jelentőségét.

Epstein partnerkapcsolati modellje három fő tényezőt – a családot, az iskolát és a helyi közösséget – vesz figyelembe, amelyek mind hatással vannak a gyermek szocializációjára és oktatására. A modell középpontjában a tanuló áll, és célja, hogy elősegítse az iskolai sikerek elérését a hatékony együttműködés által (Epstein 2001).

Epstein, J. L. a nyolcvanas évek vége felé kidolgozta a szülő-iskola partnerségi modelljét. Ez a modell hat fő területre épül, melyek a szülői részvételt taglalják. Ez a

keretrendszer számos kutatás eredményére épít, és jelentős mértékben épít a pedagógusok és családok hosszú évek során végzett közös munkájára az általános, közép- és középiskolákban.

A hatféle részvétel a következő:

1. **Szülői feladatok** ide tartozik: a megfelelő otthoni környezet biztosítása, egészségügyi ellátás, biztonság, táplálkozás, ruházkodás, az iskolai beilleszkedés elősegítése, megfelelő tanulási körülmények.
2. **Kommunikáció:** az iskola és a család, illetve fordítva, a család és az iskola között a leghatékonyabb információ cserére való törekvés.
3. **Önkéntesmunka:** a szülők aktívan részt vesznek az iskola életében, ezzel támogatva gyermekük fejlődését és az iskola működését.
4. **Otthoni tanulás:** a szülők otthon támogatják gyermekük tanulmányait, segítenek a feladatokban, és bevonódnak az iskolai teendők döntésébe.
5. **Döntéshozatal:** a szülő jelen van az iskolai életben, részt vesz a fontos döntéshozatalokban.
6. **Együttműködés a tágabb közösséggel:** az oktatási intézmény és a családok együttműködnek a helyi szervezetekkel.

Ez a modell lépcsőről lépésre mutatja meg, hogyan alakíthat ki egy iskola átfogó együttműködési rendszert a családokkal.

Hoover-Dempsey és Sandler (1997) szintén kidolgozott egy modellt, amely úgyszintén a szülői bevonódásra összpontosított. Modelljük arra keresett választ, hogy: „Miért lényeges, hogy a szülők is bekapcsolódjanak gyermekük iskolai életébe?”, „Milyen előnyökkel jár ez a szülők és a pedagógusok számára?”, „Hogyan befolyásolja a szülői részvétel szintje a tanulók iskolai teljesítményét?” (Hoover-Dempsey, Sandler 1997).

Hoover-Dempsey és Sandler hosszú éveken át tartó kutatómunkájuk során, több szakaszban, együttesen formálták meg a szülői bevonódás modelljét. A modell öt szintből áll, amely kiterjed, hogy milyen módokon vesznek részt a szülők, azon kulcsfontosságú mechanizmusokat, melyeken keresztül a szülők jelenléte a gyermekek iskolai és fejlődési eredményeit befolyásolja. Emellett azonosítja azokat a közvetítő tényezőket, amelyek erősítik vagy gyengítik a részvétel hatását, valamint meghatározza a gyermek tanulásának legfontosabb eredményeit (Hoover-Dempsey és Sandler, 1997).

A modell több szintű felépítésű, bemutatva, hogyan jutnak el a szülők a részvételi döntéstől a gyermekek tanulmányi eredményeire gyakorolt pozitív hatásig. Lényegében a hangsúly az első szinten van, amely azt vizsgálja, milyen tényezők ösztönzik a szülőket arra, hogy aktívan részt vegyenek gyermekeik oktatásában. A szülőket részvétele három fő tényezőtől függ: 1.

egyéni indítékok, 2. az iskola részéről érkező felkérés, 3. a szülők életkörülményei. Az első kettőben szereplő motivációk kiemelt jelentőségűek, hiszen a szülő-iskola együttműködésen keresztül alakíthatók. A modell alapján azok a kezdeményezési tényezők, amelyek az iskola részéről érkeznek jelentős hatással vannak a szülői részvételre. Az ilyen típusú meghívások és felhívások aktívabbá tehetik azokat a szülőket is, akik korábban passzívan álltak a partnerségi együttműködéshez. Azonban a szülői részvétel nemcsak az iskola és a pedagógusok kezdeményezésére épülhet, hanem a tanulók is szerepet játszhatnak benne. Például, ha segítséget kérnek a házi feladatok vagy projektmunkák elvégzéséhez, ezáltal motiválhatják szüleiket, akik így aktívabban vesznek részt az iskolai életben.

A szülők részvételét az iskolai életben meggátolhatják olyan tényezők, amelyek nem az iskola vagy pedagógus oldalából ered. Ide tartozik a szülők kulturális háttere, időhiánya és tudásszintje. Közülük a legjelentősebb akadályt általában a családi kultúra jelenti, amely meghatározza, mennyire tartják fontosnak a gyermekeik oktatásában való aktív részvételt. Ezenkívül a szülők részvételét korlátozza az időhiány, amely az iskolai rendezvények kihagyására hat ki. Ennek ellenére a szülői odafigyelés az otthoni támogatásban, a tanulmányok iránt érdeklődésben mutatkozhat meg (Hoover-Dempsey et al. 2005).

Tekin (2011) szerint a Hoover-Dempsey és Sandler (1995) modell a leginkább megfelelő, ha a szülői bevonódást a szülők szemszögéből szeretnénk vizsgálni, mivel ez a modell közvetlenül arra összpontosít, hogy a szülők milyen indokok alapján vesznek részt gyermekeik iskolai életében.

II. AZ ISKOLA ÉS A CSALÁD KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

A szakirodalom a szülő és az iskola közötti viszonyt partnerségként említi, ami mindennapi beszédben és a szakszövegekben általában kedvező asszociációkat kelt. A partnerség már feltételez egyfajta együttműködést a felek között, aminek a normák szerint simán kellene működnie (Markström 2013).

Dr. Füle Sándor budapesti kutatásai során (1983, 1991) feltárta a leggyakoribb kapcsolattartási formákat a szülők és az iskola között, mint például a szülői értekezletet, a fogadóórát, a nyílt napot és a családlátogatást. Már akkor megfogalmazott javaslatokat arra vonatkozóan, hogyan lehetne ezek hatékonyságát növelni.

Az iskolai nevelés-oktatás eredményességének egyik legfontosabb tényezője a család és az iskola közötti hatékony együttműködés. Az általános iskola, mint nevelési intézmény, nem csupán a tanulás színtere, hanem a gyermek személyiségfejlődésének egyik meghatározó környezete is. A pedagógiai gyakorlatban egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a szülők aktív

részvétele és bevonása az iskolai életbe pozitív hatást gyakorol a tanulók motivációjára, szociális fejlődésére és tanulmányi teljesítményére (Epstein, 2011; Bábosik, 2000).

A Nemzeti köznevelési törvény 72. § kimondja, hogy „a szülőt megilleti a tájékoztatáshoz való jog”, valamint, hogy az iskola, köteles biztosítani a kapcsolattartás intézményesített formáit (2011. évi CXCV. törvény). Ez az elv ugyanakkor nem csupán jogi kötelezettséget, hanem szakmai és etikai feladatot is jelent: a pedagógusnak törekednie kell arra, hogy a szülőkkel kialakított kapcsolat partneri alapokon nyugodjon. Az Oktatási Hivatal álláspontja is azt emeli ki, hogy "a nevelési célok eredményes megvalósítása nem képzelhető el a családdal való partnerség nélkül" (Oktatási Hivatal, 2021).

A szülőkkel való együttműködés formái sokfélék lehetnek, amelyek jellemzően két csoportra oszthatók: személyes és nem személyes kapcsolattartási módokra. A személyes formák közé sorolhatók a szülői értekezletek, fogadóórák, családlátogatások és nyílt napok, amelyek során a pedagógus közvetlen módon tud kommunikálni a szülőkkel, és lehetőség nyílik az egyéni problémák megbeszélésére (Németh és Lannert, 2008). Ezek a találkozások a bizalomépítés és a kölcsönös megértés alapját képezik, különösen akkor, ha az iskolai közeg elfogadó és támogató légkört teremt a szülők számára is (Torgyik, 2014).

A nem személyes formák – például az üzenőfüzet, hírlevelek, e-mailek és a online platformok – főként tájékoztatásra szolgálnak, de egyre nagyobb szerepet kapnak a kétirányú kommunikáció elősegítésében is. A digitális platformok lehetővé teszik, hogy a szülők valós időben értesüljenek gyermekük teljesítményéről, hiányzásairól és az iskola eseményeiről (Kozma, 2020). Különösen a pandémiás időszak óta nőtt meg ezen csatornák jelentősége, hiszen a digitális kapcsolattartás vált elsődlegessé a személyes jelenlét helyett (Szekszárdi, 2021).

Nemzetközi szinten Joyce Epstein hatlépcsős modellje ad elméleti alapot az iskola és család kapcsolatának értelmezéséhez. A modell szerint a szülői részvétel különböző szintjei – az otthoni tanulástól kezdve az iskolai döntésekben való részvételig – mind hozzájárulnak a tanulók iskolai sikerességéhez (Epstein, 2011). Az OECD jelentéseiben is rendre megjelenik, hogy az iskolai lemorzsolódás csökkentésében döntő szerepe van a szülőkkel való rendszeres, minőségi kommunikációnak (OECD, 2012).

2.1. A kapcsolattartás hagyományos formái

A gyermekek sikeres nevelése és tanítása közös felelőssége az iskolának és a családnak, ezért elengedhetetlen, hogy mindkét fél aktívan törekedjen a hatékony együttműködés kialakítására (Patai, 2023).

A szülők többsége elsősorban az osztályfőnökkel épít ki bizalmi viszonyt, hiszen ő az a pedagógus, aki a tanulókat napi szinten kíséri figyelemmel, és így alaposan ismeri őket. Ugyanakkor ahhoz, hogy érdemben támogatni tudja a gyermeket, a tanárnak tisztában kell lennie a családi környezetével és a szülőkkel fennálló kapcsolatrendszerével is (Patai, 2023).

Bodonyi (2006) véleménye szerint a szülők felelőssége, hogy a családon belül olyan támogató légkört és feltételeket alakítsanak ki, amelyek előmozdítják gyermekük testi fejlődését, értelmi előrehaladását, valamint érzelmi és erkölcsi nevelését. Ugyanakkor az oktatási intézménynek is vannak felelősségei a gyermek irányába, amelyekről a szülőnek tisztában kell lennie. Ennek érdekében rendszeres tájékoztatásra van szükség a tanuló fejlődéséről, viselkedéséről és tanulmányi eredményeiről.

A hatékony kommunikációhoz olyan együttműködési formákra van szükség, amelyek lehetővé teszik a felek számára, hogy könnyen kiépítsenek és fenntartsanak kapcsolatokat (Patai, 2023).

Az együttműködési formák fokozatosan alakultak és fejlődtek, ami lehetővé tette a hagyományos kapcsolattartási módszerek megjelenését. A legelső hagyományos formák közé tartoznak a szülői értekezletek, fogadóórák, családlátogatás, valamint az ellenőrző könyvekben rögzített üzenetek.

A szülői értekezlet az iskola és a család közötti kommunikáció egyik legrégebbi és legelterjedtebb formája, amely elsődlegesen arra szolgál, hogy a pedagógus tájékoztassa a szülőket a tanulók iskolai előmeneteléről, magatartásáról és a nevelési célkitűzésekről. A Pedagógiai Lexikon szerint a szülői értekezlet egyik legfőbb feladata, hogy „a tanulók tanulmányi előmenetelében, szorgalmában, neveltségében bekövetkezett változásokat értékelje és ezek alapján meghatározza az iskola és az otthon együttes pedagógiai tennivalóit” (Lénárd, 1997, p. 409).

A szülői értekezlet lehetővé teszi:

- a nevelési-oktatási intézmény oktatási, módszertani, pénzügyi, gazdasági tevékenységével kapcsolatos kérdések megvitatása;
- partnerségi kapcsolatok kialakítása a pedagógusok és a szülők között;
- figyelembe venni a különböző nézeteket a gyermekek oktatásáról, képzéséről és fejlesztéséről;
- aktiválja és fejleszti a szülői készségeket;
- támogatják a szülők saját pedagógiai képességeikbe vetett bizalmát;
- koordinálja az oktatási folyamat résztvevőinek cselekvéseit;

- elkerülje a félreértéseket.

Kathyné Mogyoróssy Anita és Nagy Beáta Erika (2017) kutatásukban szintén megerősítik, hogy a szülői értekezletek a szülő–iskola kapcsolattartás egyik legfontosabb formái, amelyek lehetőséget teremtenek a pedagógusok és szülők közti közvetlen kommunikációra. A tanulmány szerint ezek az alkalmak elősegítik a kölcsönös információcserét, támogatják a közös nevelési célok kialakítását és fokozzák a szülők bevonódását az iskolai életbe (Kathyné és Nagy 2017).

Ugyanakkor számos kutatása hangsúlyoztatja, hogy a szülői értekezletek hatékonyságát befolyásolja a pedagógusok felkészültsége és a szülők részvételi hajlandósága. A jól megszervezett értekezletek erősíthetik a szülők és pedagógusok közötti bizalmat, és hozzájárulhatnak a tanulók sikeres iskolai pályafutásához. Ugyanakkor fontos, hogy ezek az alkalmak ne csupán formális események legyenek, hanem valódi párbeszédet és együttműködést eredményezzenek az iskola és a család között (Török, 2010).

A másik alapvető hagyományos kapcsolattartási forma a – fogadóóra. Ez egy közvetlen, személyes párbeszéd a szülők és a pedagógus között. Ennek keretében lehetőség nyílik arra, hogy a szülők részletes tájékoztatást kapjanak gyermekük iskolai teljesítményéről, viselkedéséről, valamint az esetleges nehézségekről. A fogadóórák általában előre egyeztetett időpontban zajlanak, így a felek nyugodt környezetben beszélhetik meg az aktuális kérdéseket, és közösen kereshetnek megoldásokat a felmerülő problémákra (Patai, 2023).

A családlátogatás korábban jelentős szerepet játszott az iskola és a család kapcsolatában, azonban manapság már ritkán alkalmazott forma. Csak előre egyeztetett időpontban valósulhat meg, és célja, hogy a pedagógus közvetlenebb képet kapjon a tanuló otthoni környezetéről. Bár ma már kevésbé elterjedt, mégis fontos lehetőség a bizalomépítésre és a gyermek személyre szabott támogatására (Podráczky, 2012).

A családlátogatást csak az esetben alkalmazzák, ha:

- a gyermek viselkedési és nevelési problémákkal küzd
- ok nélküli tartós és rendszeres hiányzás
- a szülők nem vesznek részt egyáltalán az iskola életében
- bántalmazás jelei a tanulón
- a család szociálisan hátrányú helyzetű

Az ellenőrző könyv korábban kulcsszerepet játszott az iskola és a szülők közötti információáramlásban, mivel lehetőséget adott a tanuló teljesítményének és viselkedésének rendszeres nyomon követésére. A pedagógus ezen keresztül jelezhetette a fontosabb

fejleményeket, míg a szülő közvetlen képet kaphatott gyermeke iskolai előrehaladásáról. Napjainkban ezt a funkciót egyre inkább digitális platformok veszik át, amelyek hatékonyabb és gyorsabb kommunikációt biztosítanak (Füle, 2002; Višňovský, 2005; Beňo et al., 2006; Barabášová, 2014; Marton, 2019).

2.2. A kapcsolattartás digitális formái

Az elmúlt évtizedben a technológia rohamosan fejlődött, és olyan kommunikációs lehetőségeket hozott, melyeket a kortól és nemtől függetlenül szívesen alkalmazunk. A digitális platformok tömeges elterjedése a kommunikációban alapvető változásokat eredményezett az oktatás világában is.

Napjainkban az internetes eszközök, mint a digitális napló, közösségi oldalak vagy e-mailek, hatékony lehetőséget biztosítanak a pedagógusok és szülők közötti folyamatos kapcsolattartásra, különféle online felületeken keresztül (Kurincová, 2001; Gogolová et al., 2008; Frýdková, 2007; Maslová et al., 2011; Perlusz et al., 2012; Barabášová, 2014).

Epstein és munkatársai (2009) kutatása szerint a sikeres szülő-tanár kommunikáció alapkövei a következők: érthetőség, olvashatóság, gyakoriság, minőség, hatékonyság és az informativitás.

A digitális kommunikációs eszközöknek számos előnye van a klasszikus módszerekkel szemben a pedagógusok és a szülők közötti információcsere terén. Az online térben történő információmegosztás gyors és azonnali visszajelzést biztosít mindkét félnek. Emellett lehetővé teszi a tanulók nem megfelelő viselkedési és tanulási problémáinak az időbeni felismerését és kezelést, ami elősegíti a tanulmányi teljesítményük előrehaladását (Carr et al., 2015).

A legelterjedtebb digitális kommunikációs eszköz az e-mail: a pedagógusok és a szülők ezeket keresztül tartják többnyire a kapcsolatot (Zieger és Tan, 2012). Az e-mail előnye, hogy mindenki számára elérhető, dokumentálható és csatolmányok küldését is lehetővé teszi; hátránya azonban, hogy egyoldalú lehet, nem biztosít azonnali választ, és gyakran szűrőbe kerülhet.

A másik népszerű kapcsolattartási forma az üzenetküldő alkalmazások, például Messenger, WhatsApp. Ezek az applikációk lehetővé teszik, hogy egyszerre több szülőt is el lehessen érni. Több kutatás is kiemeli, hogy a szülők kedvelik a rövid, pontos szöveges üzeneteket (Fedler, 2020). A WhatsApp mint kommunikációs eszköz lehetővé tette az azonnali döntéshozatalt és visszajelzést, rendszeres használata pedig növelte a szülők interakcióját (Dogan, 2019).

A szülők számára kiemelten fontos, hogy rendszeresen és átlátható módon kapjanak információt gyermekük tanulmányi előrehaladásáról – legyen szó érdemjegyekről, hiányzásokról vagy házi feladatokról. Amennyiben ezek az információk időben és megfelelő formában eljutnak hozzájuk, sokkal aktívabban és hatékonyabban tudnak bekapcsolódni gyermekük iskolai életébe (Freytag, 2001; Fusco, 2004; Weinstein, 2005). A digitális világ erre a szükségletre reagálva számos platformot fejlesztett ki, amelyek lehetővé teszik a szülők számára, hogy könnyedén nyomon követhessék ezeket az adatokat – ilyen például a Human vagy a Google Tanterem.

A világjárvány idején különösen népszerűvé váltak a videóhívásos platformok, ide tartozik a Zoom, a Google Meet vagy a Skype. Ezeken az alkalmazásokon keresztül tartották a szülői értekezleteket, egyéni beszélgetéseket és a fontos döntések megvitatását. Ennek az volt az előnye, hogy mindegyik szülő részt tudott venni a megbeszéléseken, tartózkodásoktól függetlenül.

Mint ahogyan mindennek megvannak a pozitívumai, úgy a negatívumok sem maradnak el – ez alól a digitális kapcsolattartási formák sem kivételek. Az egyik legfőbb akadály a digitális kommunikációban a technológiai eszközök hiánya. Bár gyakran feltételezzük, hogy minden család rendelkezik megfelelő technikai háttérrel (például okostelefonnal, számítógéppel vagy stabil internetkapcsolattal), a valóságban ez korántsem általános. A technológiai eszközök hiánya, akadályozhatja a szülők aktív részvételét az iskolai kommunikációban (Van Dijk 2020; Kovács Ilma 2014; Czékmán és Perlusz 2020).

A hiányos technológiai eszközök következményében még a digitális platformokon is létrejöhét egy „digitális szakadék”, amely a társadalmi különbségeket takarja. A hátrányos helyzetű családok gyakrabban kiszoktak maradni a kapcsolattartásból. Ha ez tartós időszakig tart, növelheti az oktatási intézmény egyenlőtlenségét (Van Dijk 2020; Czékmán & Perlusz 2020).

A következő akadály az, hogy a szülők nem rendelkeznek megfelelő digitális kompetenciákkal. Nem tudják az adott alkalmazásokat használni, így nehezebben tudják az iskolai intézménytől kapott információkat megnyitni vagy értelmezni, így nem tudnak aktívan részt venni az online kapcsolattartásban.

A hiányos digitális kompetenciákból kifolyólag, létrejön a következő negatívum – az adatvédelmi és biztonsági téren jelentkező kockáz. A szülők nem mindig rendelkeznek megfelelő ismeretekkel az online platformokról, így nagyon gyakran megesik, hogy nem megbízható felületekre kattintanak rá. Számos alkalmazásban személyes adatokat kell megadni,

amelyeket ha nem megfelelő védelem mellett írunk be, problémákat is okozhatnak (Livingstone és Helsper, 2007; Carr et al., 2015).

Összességében megállapítható, hogy az internetes platformok hatékony és korszerű változással jártak a szülők és pedagógusok közötti kapcsolattartásban. Ezeknek az eszközök köszönhetően gyorsabbá, rugalmasabbá és időnként személyessé teszik a kommunikációt. Ugyanakkor ahhoz, hogy ezek tényleg hatékonyan működjenek fontos, hogy megtalálják az egyensúlyt. Figyelni kell arra, hogy a digitális lehetőségek ne helyettesítsék a személyes kommunikációt, hanem kiegészítőként legyenek jelen.

III. A SZÜLŐK ÉS AZ ISKOLA KÖZÖTTI VISZONYT BEFOLYÁSOLÓ AKADÁLYOZÓ ÉS TÁMOGATÓ TÉNYEZŐK

A család és a pedagógusok közötti partnerség minősége nagy részben befolyásolja a diákok tanulmányi haladását, a szocializációját és a testi-lelki jólétét. (Epstein, 2001; Hornby és Lafaele, 2011). Epstein és munkatársai hangsúlyozzák, hogy ha a gyerek, mind két fél részéről támogatást, biztatást és figyelmet kap, akkor megnövekszik a tanulás iránti motivációja és kevesebb negatív tanulmányi tényező fogja érni (Epstein 1988, 1995, 2001).

A hatékony partnerség formái a következők: rendszeres kommunikáció, kollektív döntéshozatal, a tanuló támogatása – mind ezek az együttműködési formák hozzájárulnak a közös célok eléréséhez (Goodall és Montgomery 2014; Epstein 2001a).

A szülő-iskola partnerség Epstein elméleti modellje alapján, számos szinteken összekapcsolódhat. Ezek közé tartoznak: az otthoni tanulás támogatásától (pl. olvasássegítés, házi feladat ellenőrzése) kezdve az iskolai közösségi eseményeken való aktív részvételig (pl. szülői értekezletek, iskolai programok) (Epstein, 2001). Hornby és Lafaele (2011), ugyan ezen a gondolatmeneten haladva a szülői szerepeket részletesen fogalmazzák meg, hangsúlyozva, hogy a hatékony együttműködés az otthoni feltételek kialakításától kezdve a kétirányú kommunikációig terjed, elismerve a szülők szerepét meg érdekeit.

A működő szülő – iskola kapcsolat egyik legfontosabb támogató tényezője az egyértelmű és folyamatos kommunikáció. Graham - Clay (2024) hangsúlyozza, hogy az iskola és a család közötti kapcsolattartás minden formája alapvető fontosságú a szülők bevonásához és a tanulók sikeréhez. A szülők tájékozottá tétele az iskola elvárásairól, eredményeiről és céljairól növeli a bizalmat és a részvétel motivációját. Myende és Nhlumayo (2022) vizsgálata szerint a szülők hangsúlyozzák, hogy az iskola fektessen nagyobb hangsúlyt szülői képzésekre, modern kommunikációs csatornákra, valamint az iskola víziójának és a szülők szerepének világos közlésére.

Goodall és Montgomery (2014) rámutattak, hogy egy megfelelő tanár-szülő kapcsolatban, a szülő nem csak „segítőként” van jelen, hanem valódi partnerként, akik azért dolgoznak együtt, hogy a tanuló megfelelő fejlődését biztosítsák. A hagyományos kommunikációs formák (szülői értekezlet, fogadóóra, programok) és a digitális formák (online értekezletek, honlap) együttes alkalmazása motiválja a szülők részvételét (Graham-Clay, 2024).

Azonban számos tényező befolyásolni tudja, a megfelelő kapcsolatot kialakítását a két fél között. Az adott tényezők közé tartoznak a különböző társadalmi és gazdasági státusz, a

kommunikációs akadályok, a szülők időhiánya (Bellibas és Gumus, 2013; Gonzales és Gabel, 2017).

Hornby és Lafaele (2011) hangsúlyt fektettek arra, hogy a szülők iskolával szembeni bizalma gyengülhet, amennyiben múltjukban rossz tapasztalataik voltak az oktatásban, vagy ha az iskolai kapcsolattartást egyoldalúnak, illetve felületesnek ítélik. Például Ndwandwe (2023) dél-afrikai kutatásában arra derült fény, hogy a szülői részvételt gátló tényezők egyike a szülők önbizalomhiánya: nem érzik úgy, hogy elég ismerettel rendelkeznek a segítségnyújtáshoz. További akadályoka munka és az iskola közötti konfliktusok, illetve a nem megfelelő kommunikáció.

A szakirodalomban többször is hangsúlyozzák, hogy a szülőknek az iskolával karöltve kell megtalálniuk a módját annak, hogyan vehetik fel a harcot az említett gátló tényezőkkel szemben. Goodall és Montgomery (2014) szavaira hivatkozva: a szülőknek és az iskolának túl kell lépniük a hagyományos szerepkörökön, és a gyermek nevelését és fejlődését közös célnak kell tekinteniük. E közös cél eléréséhez együttműködésen alapuló szövetség kialakítása szükséges. Ebből kifolyólag az iskoláknak és a családoknak egy kétirányú kommunikációs csatornát kell kialakítaniuk.

Az alábbi fejezetben felszeretném tární azokat a tényezőket, amelyek támogatják, vagy éppen akadályozzák a szülő-iskola kapcsolattartást.

3.1. A szülő-iskola kapcsolatot elősegítő tényezők

Különbéle részvételi modellek kínálnak elméleti alapot ahhoz, hogy erősítsék a szülők és az oktatási intézmények közötti kommunikációt és együttműködést. Epstein (2001) hat szakaszos modellje tekinthető a leginkább átfogónak, mivel komplex módon közelíti meg a szülői bevonódás kérdéskörét, és konkrét útmutatást nyújt a pedagógusoknak a szülők iskolai életbe történő aktívabb bevonásához.

A modell első egysége – a **szülői nevelés**. Ez az elem bátorítja az oktatási szervezeteket, hogy bevonják a szülőket, és támogassák őket abban, hogy gyermekük számára kedvező körülményeket alakítsanak ki otthon a személyes fejlődés elősegítése céljából. A szóban forgó kategóriába sorolható: a fizikai és mentális gondoskodás, érzelmi segítségnyújtás, valamint az oktatási folyamat támogatása (Epstein, 2001).

Több tudományos vizsgálat is igazolja, hogy a pedagógusok szülőkkel való aktív együttműködése és támogató hozzáállása kedvezően hat azoknak a családoknak a gyermekeinél, akik eltérő társadalmi helyzetűek vagy szociális kihívásokkal küzdenek, ami végső soron pozitívan befolyásolhatja a tanulók iskolai teljesítményét (Havas, 2004; Buda, 2015).

A modell szerint a szülő-iskola együttműködés második kulcsfontosságú eleme a **közvetlen és átlátható kommunikáció**, amely hozzájárul a hatékony kapcsolattartáshoz. Graham-Clay (2024) véleménye szerint a pedagógusoknak, olyan kommunikációs formákat kell alkalmazniuk, amelyek nem csak megosztják a fontos információkat, hanem egy kétirányú kommunikációt hoznak létre. Ennek köszönhetően a szülők aktívan részt vehetnek az iskola mindennapjaiban, betekintést nyerhetnek a történetekbe, szabadon megoszthatják gondolataikat, és konstruktívan hozzájárulhatnak az oktatási folyamathoz.

A jó partnerség következő tényezője – az elfogadás a pedagógus oldalából. A pedagógusnak a szülőket egyenrangúként kell kezelnie, minden anyagi, kulturális és nyelvi különbségektől eltekintve. A tanítókat fel kell készíteni arra, hogy hogyan kell bevonni a különböző háttérű szülőket hatékonyan az iskolai életbe (Gonzales és Gabel, 2017).

Az **önkéntesség** a harmadik elengedhetetlen mozgató rugója a szülői részvételnek Epstein (2011) modellje alapján. Az adott szakasz a szülők iskolai tevékenységének olyan formáját jelenti, ahol aktívan és fizikailag részt vesznek az intézmény mindennapjaiban.

Számos kutatás eredményei alátámasztják, hogy azok a szülők, amelyek közreműködnek az iskolával számos módon, mint például részt vesznek a rendezvények szervezésében vagy támogatásában, vagy a tanulmányi kirándulásokon kísérőként vannak jelen – aktívabban tudnak épülni a hétköznapi iskolai életbe is (Izzo et al., 1999; Eden et al., 2024).

Epstein (2001) modelljében egy kiemelkedő jelentőséggel bíró tényezőként jelenik meg az **otthoni tanulás** szerepe, amely biztosítja a tökéletes szülő-iskola kapcsolattartást. A szülő támogatás az otthoni oktatási folyamatban kiterjed a házi feladatok közös megoldására, az olvasás népszerűsítésére, illetve egy olyan tanulási légkör kialakítására, amely növeli a gyermek figyelmét és kitartását a tanulásban (Epstein, 2001).

Walker és mtsai (2004) vizsgálatai kiemelik, hogy nem szükséges a szülőknek professzionális tanítónak válnia, hogy segítség a gyermekük otthoni tanulását. Azonban, ha a pedagógusok részletes útmutatásokat, vagy tanácsokat adnak a szülőknek arra vonatkozóan, milyen módon segíthetik gyermekük tanulását, valószínűbb, hogy aktívabban részt is fognak benne venni.

A modell ötödik pontja a szülők részvétele az iskolai **döntéshozatalokban**. Ezen szakaszon a szülők nem passzív szemlélői az oktatási folyamatnak, hanem kulcsfontosságú résztvevők, akiknek véleménye és befolyása van az intézmény irányításában és stratégiai döntéseiben (Epstein, 2001). A szülők részt vehetnek osztály szintű döntéshozatalokban, de ezen kívül különböző szülői testületekben is. Ugyanakkor a modellnek ez a szintje nagyban

függ az oktatási intézmény nyitottságától és kezdeményezésétől a szülők irányába (Epstein, 2001).

Goodall és Montgomery (2014) véleménye szerint a szülők akkor válnak igazán elkötelezettek, amikor úgy érzik, hogy egyenrangú félként kezelik őket az oktatási folyamatban.

A modell utolsó színtere a szélesebb körű **közösséggel való szoros együttműködés**. Az adott szintér arra törekszik, hogy az oktatási intézmény szorosabb együttműködést alakítsanak ki különböző szervezetekkel, mint amilyenek a kulturális központok, egészségügyi intézmények, sportklubok, amelyek révén átfogóbb segítséget nyújthatnak a diákoknak és hozzátartozóiknak (Epstein, 2001).

A közösségi szerepvállalás az létfontosságú, mert felismeri, hogy az oktatás nem korlátozódik csupán az iskolai keretekre, hanem elismeri a helyi közösség sokszínű erőforrásainak és tudásának jelentőségét a diákok tanulási és fejlődési folyamatában (Borup et al., 2020; Udokwu et al., 2023).

A helyi közösségek hozzájárulhatnak az oktatási feltételek javításához azáltal, hogy könyveket, technológiai eszközöket, anyagi támogatást és infrastrukturális háttérrel bocsátanak rendelkezésre, ezzel tágítva a diákok tanulási lehetőségeit (Onunka et al., 2023).

A különböző szervezetekkel történő együttműködés pozitív hatással lehetne a tanulók szociális és kulturális fejlődésükhöz. A szülők ezt látván szívesen fognak együttműködni az iskolával (Epstein, 2001).

Epstein (2001) modellje a szülői bevonásról nem csupán elméleti alapvetés, hanem egy valódi útmutató az oktatási intézményekben dolgozó pedagógusok számára, támogatva őket abban, hogy pontosan megtudják határozni azokat a területeket, amelyek által segíteni tudják a kapcsolattartás kialakítását.

Összességében Epstein (2001) modelljéről elmondható, hogy a szülők és az oktatási intézmény partnersége akkor válik ténylegesen eredményessé, amikor mindkét fél nyitott a kommunikációra, kölcsönös tisztelet és az igazi sikerélérés a cél. Mindamellet, hogy erősítik a tanulóknak a tanulás vágyát és segítik a tanulmányi előrehaladásukat, hozzájárulnak egy támogató és kellemes iskolai légkör kialakításához is.

3.2. A szülő-iskola kapcsolatot akadályozó tényezők

A gyermekek tanulmányi előmenetelében és társadalomba való szocializációjában kulcsfontosságú a szülők iskolai bevonódása, de néha a megfelelő partnerség kialakítása nem megy akadálymentesen. Hornby és Lafaele (2011) szerzőpáros négy területre osztja fel azokat

az akadályokat, amelyek korlátozzák a szülők iskolai tevékenységben való aktív közreműködését:

- szülői háttér;
- gyermekekkel kapcsolatos tényezők;
- az iskola belső működése;
- társadalmi és kulturális körülmények.

Hangsúlyozzák, hogy ezek a területek nem elszigetelten, hanem egymásra hatva befolyásolják a kapcsolat jellegét és hatékonyságát (Hornby és Lafaele, 2011).

A **szülők részéről** fellépő nehézségek jelentősen befolyásolják az iskola és a szülők közötti együttműködés hatékonyságát. Több tudományos vizsgálat rámutat arra, hogy a szülői bevonódást nemcsak a szándék hiánya, hanem a körülmények korlátozottsága is akadályozhatja. A szülők túlzott munkaterhelése, a nem megfelelő munkaidő-beosztás, miatt gyakran nem tudnak aktívan részt venni gyermekük oktatási folyamatában, ami megnehezíti a szülői jelenlétet az iskolai életben (McMillian, 2020; Hornby & Lafaele, 2011). Ezek az időhiányos akadályok többnyire az anyagi nehézségek küzdő családokat sújtják, ahol a megélhetés biztosítása fontosabb, mint az iskola rendszeres látogatása és az intézménnyel való folyamatos kommunikáció (Bellibas & Gumus, 2013). Az érintett szülők körében jellemzően megfigyelhető az önbecsülés hiánya, ami tovább mélyíti az oktatási intézménytől való távolságtartást és a tanároktól szembeni bizalmatlanság érzését (Hornby & Lafaele, 2011).

Az előzetes iskolai tapasztalatok is szolgálhatnak akadály tényezőként a szülők körében. Azok a szülők, amelyek a saját iskolai éveit traumaként vagy nem pozitív élményként élte át, elfordulnak az oktatási intézménytől és az ott dolgozó pedagógusoktól (McMillian, 2020; Hornby & Lafaele, 2011).

Ezen felül a szülők mentális állapota, úgymint a szorongásos jelenségek vagy a depresszióra való hajlam negatívan hathat az iskola és a család közötti viszonyra (Cunningham, Harvey & Waite, 2022). Ezeknek a szülőknek jellemzően gondot okoz a nyílt kommunikáció az oktatókkal, igyekeznek elkerülni a közvetlen találkozásokat, és ritkán vesznek részt az iskolai közösségi programokon vagy szülői értekezleteken.

Továbbá a kulturális és nyelvi különbségek is nehézségek okoznak a szülő-iskola együttműködésben. A kutatók gyakran kiemelik, hogy a pedagógusok nincsenek megfelelően felkészítve ezekre az akadályokra, ami miatt tovább romolhat az együttműködés (Gonzales és Gabel, 2017).

A következő terület az a **gyermekkel kapcsolatos tényezők**. A tanuló oktatási kihívásai, magatartási zavarai vagy sajátos igényű fejlesztési szükségletei vezethetnek problémákhoz a szülő-iskola kapcsolattatásban. A gyermekhez köthető sajátosságok akkor válhatnak igazán kihívássá, amikor az oktatási intézmény nem képes megfelelő módon segítséget nyújtani, illetve nem alakt ki egyénre szabott kommunikációs módokat a szülőkkel – ahogy azt Hornby és Lafaele (2011) megfogalmazta.

A speciális nevelési igényű gyermekek esetén a szülők és a pedagógusok partnersége elengedhetetlen. Egy romániai vizsgálat rámutatott, hogy azok a szülők, akik tevékenyen bekapcsolódnak gyermekük iskolai mindennapjaiba, mélyebb betekintést nyerhetnek gyermekük élethelyzetébe és egészségügyi kihívásaiba, ami lehetővé teszi számukra, hogy eredményesebben képviseljék gyermekük érdekeit (Jánosi és Vargancsik-Thörök, 2019).

Az **oktatási intézmény belső tényezői**, mint például a pedagógusok hozzáállása, kommunikációs képessége és az iskola szellemiségének jellege meghatározó jelentőséggel bírnak a szülőkkel történő eredményes partneri viszony kiépítésében. Graham-Clay (2024) rámutat, hogy a pedagógusok nincsenek kellőképpen felkészülve az összetett szülői kommunikáció során felmerülő kihívások megoldására, ami könnyen kommunikációs feszültségekhez vagy a felek közötti távolságtartáshoz vezethet.

A pedagógusok kedvezőtlen hozzáállása, a kommunikáció hiányosságai és az inklúzió iránti elkötelezettség hiánya gátolhatja a szülők aktív közreműködését az oktatási folyamatban, ahogy Hornby és Lafaele (2011) kiemelte. Az oktatási intézmények sok esetben figyelmen kívül hagyják a szülők eltérő nyelvi és kulturális sajátosságait, ami megnehezíti a hatékony kommunikációt és az eredményes együttműködést.

Epstein (2001) úgy véli, hogy az eredményes szülő–iskola együttműködés érdekében az oktatási intézményeknek nyitottnak és befogadónak kell lenniük a családok irányába, elkerülve a távolságtartó és elzárkózó magatartást. Ez magában rejti a kölcsönös párbeszéd támogatását, a szülői közösség aktív részvételét az oktatási folyamatban, valamint egy nyitott és befogadó iskolai légkör megteremtését (Epstein, 2001).

A következő terület, amit kiemelt Hornby és Lafaele (2011) a modelljükben, az a **társadalmi és kulturális körülmények**. A szociális különbségek, anyagi kihívások, kommunikációs korlátok és eltérő kulturális sajátosságok komplex akadályt képeznek, amelyek eleve gátolják a szülők aktív részvételét az oktatási rendszerben (Hornby & Lafaele, 2011). Ezek a körülmények fokozottan sújtják azokat a háztartásokat, amelyek alacsonyabb társadalmi és gazdasági pozícióban vannak, illetve akik etnikai vagy bevándorló háttérrel rendelkeznek.

Ezen csoportok nemcsak pénzügyi akadályokkal küzdenek, hanem gyakran intézményi bizalmatlanságot is tapasztalnak (Bellibas & Gumus, 2013; McMillian, 2020).

Eden, Chisom és Adeniyi (2024) tanulmányukban kiemelik, hogy a hátrányos helyzetű csoportok körében kiemelten fontos a közösségi részvétel, viszont ezekből a térségekből gyakran hiányoznak azok az intézményi támogató rendszerek, amelyek lehetővé tennék a szülők aktív közreműködését és bevonódását a helyi kezdeményezésekbe.

Epstein (1988) rámutatott, hogy a szülők iskolai bevonódása nem korlátozódik csupán egyéni hozzáállásra és intézményi kezdeményezésekre, hanem szorosan kapcsolódik a tágabb társadalmi és politikai kontextushoz is. Úgy véli, az eredményes kooperáció kulcsa olyan szabályozási keretek megteremtése, amelyek elősegítik a méltányosságot, elismerik a kulturális diverzitást, és egy befogadó oktatási légkör kialakítására törekcszenek (Epstein, 1988).

Ainscow és Miles (2008) álláspontja szerint az inkluzív oktatás csak akkor lehet sikeres, ha az oktatási intézmények figyelembe veszik a társadalmi egyenlőtlenségeket, és rugalmas támogatási módszereket dolgoznak ki a szülők megsegítésére.

IV. GYAKORLÓ TANÁROK VÉLEMÉNYE A SZÜLŐ ÉS ISKOLA KAPCSOLATTARTÁS FORMÁIRÓL

Az iskolai közösség sikerének egyik legfontosabb tényezője a hatékony kommunikáció és együttműködés a szülők és az iskola között. A pedagógusok, mint az oktatási folyamat alapvető szereplői, nap mint nap közvetítőként lépnek fel a diákok, a szülők és az iskola között. A szülőkkel való kapcsolat minősége és hatékonysága közvetlen hatással van a tanulók tanulmányi eredményeire és általános jólétére. Ezért különösen fontos, hogy a kapcsolattartás formái megfeleljenek mind az iskola, mind a szülők elvárásainak és igényeinek.

Kutatásomban a gyakorló tanítók véleményét kívánom bemutatni a szülők és az iskola közötti kapcsolat különböző formáiról. Az egyik legfontosabb kérdés, hogy miben és hogyan kell együttműködniük a szülőknek az iskolával és a pedagógusokkal. Emellett feltárom azokat a módszereket, amelyekkel a tanárok a leghatékonyabban tudják megismerni a szülőket és kapcsolatot tartani velük.

A kutatás során arra is kitérünk, hogy mennyire értenek egyet a tanárok különböző állításokkal a szülőkkel való kommunikáció kapcsán, valamint milyen formában tartják a kapcsolatot a szülőkkel. Külön figyelmet fordítunk arra, hogy a Covid-19 járvány és a háborús helyzet hogyan befolyásolta a szülőkkel való kommunikációt és kapcsolattartást, és milyen változásokat eredményezett ezen a téren.

A tanárok tapasztalatai és véleményei révén jobban megérthetjük, hogy milyen kihívásokkal és lehetőségekkel szembesülnek a mindennapi oktatási gyakorlatban, és hogyan lehet ezeket a szülőkkel való hatékony együttműködés révén megoldani. Az eredmények hozzájárulhatnak ahhoz, hogy olyan stratégiákat dolgozzunk ki, amelyek erősítik a szülők és az iskola közötti együttműködést, végső soron támogatva a diákok fejlődését és sikereit.

4.1. A kutatás bemutatása

A kutatás célja, hogy átfogó képet nyújtson a tanárok meglátásairól és gyakorlatairól, a szülőkkel való kapcsolattartás különböző formáival kapcsolatban. A kutatás ezen részében arra törekedtem, hogy rávilágítsunk arra, hogyan ismerik meg a tanárok a szülőket, milyen kommunikációs módszereket alkalmaznak.

A kutatás során olyan kérdéseket tettem fel, amelyek segítettek feltárni a gyakorló tanárok véleményét és tapasztalatait a szülőkkel való kapcsolattartás különböző formáiról. A *kutatási kérdések* a következők voltak:

1. Hogyan értékelik a tanárok a szülőkkel való együttműködés fontosságát az oktatási folyamatban?

2. Milyen módszereket alkalmaznak a tanárok a szülők megismerésére és kommunikációjuk elősegítésére?
3. Milyen mértékben értenek egyet a tanárok az oktatási intézmény és a szülők közötti kapcsolat szerepével és jelentőségével kapcsolatos állításokkal?
4. Milyen formában és milyen gyakran tartják a tanárok a kapcsolatot a szülőkkel az oktatási folyamat során?
5. Hogyan befolyásolta a COVID-19 járvány, háború és egyéb rendkívüli helyzetek a tanárok és a szülők közötti kommunikációt és kapcsolattartást?
6. Milyen kihívásokkal találkozik a szülőkkel való kapcsolattartásban?
7. Melyik kommunikációs forma hatékonyabb (hagyományos vagy digitális), választást indokolja.

Ezek a kutatási kérdések lehetővé tették a résztvevők véleményének és tapasztalatainak részletes elemzését és vizsgálatát.

Hipotézisek:

H1: A pedagógusok véleménye szerint a szülőkkel való személyes kommunikáció, a szülők részvétele a szülői értekezleteken és szülőknek rendezett programokon hozzájárul a család aktív bevonódásához a gyermek iskolai életébe.

H2: A tanárok véleménye szerint a szülőkkel való folyamatos és rendszeres kapcsolattartás pozitív hatással van a diákok iskolai teljesítményére.

H3: A tanárok előnyben részesítik a személyes kapcsolattartást a szülőkkel a digitális formákkal (pl. e-mail, telefonhívás, SMS, online szülőiértekezletek) szemben.

4.2. Módszerek

Ahogy már említettem a PILOT kutatást kvalitatív módszerrel végeztem, Fisher Yeal (2011) szerző által kipróbált kérdőív kérdéseit alkalmazva magyar nyelvű környezetben. Ez a kérdőív célzottan arra szolgál, hogy feltárja a válaszadók véleményét a család és iskola közötti kapcsolatról, valamint annak fogalmáról. A kérdőív standardizált, biztosítva az összehasonlíthatóságot és az eredmények megbízhatóságát. A saját kutatás során a kérdőívben szereplő kérdések egy része zárt végű volt, ahol a tanárok egy 1-től 4-ig terjedő skálán értékelhették az állításokat (1-egyáltalán nem értek egyet, 4-teljes mértékben egyetértek), valamint voltak nyílt végű kérdések is, amelyek részletes kifejtést igényeltek (ezek saját kérdések). Továbbá Epstein (2001) elméletére alapozva, olyan kérdéseket is feltettünk a célcsoportnak, amelyek arra vonatkoznak, mennyire tartják fontosnak a család-iskola kapcsolattartás egyes dimenzióit.

A kérdőívet gyakorló tanítók töltötték ki (N=25), akik rendelkeznek tapasztalattal az oktatási folyamatokban és a szülőkkel való kapcsolattartás terén.

4.3. Eredmények

Az alábbiakban bemutatom a kutatás eredményeit, melyek arra összpontosítanak, hogy hogyan értékelik és látják a gyakorló tanítók a szülők és az iskola közötti kapcsolat jelentőségét, valamint az ebben a kapcsolatban megvalósuló részvétel módjait és hatékonyságát.

A kutatás **első kérdése (nyílt kérdés)** arra irányult, hogy miben lehet és/vagy kell együttműködni az iskolának/pedagógusoknak a szülőkkel.

Ezek azok a megfogalmazott fontos területeket, amelyeken kiemelik az együttműködés elengedhetetlen voltát a válaszadó pedagógusok szerint:

- Oktatási, nevelési és szervezési kérdések;
- Minden területen;
- Szülői értekezleteken való részvétel;
- Kommunikáció és információcsere;
- Testi és mentális egészség biztosítása;
- Szociális és érzelmi fejlődés támogatása;
- Különleges igények felismerése;
- Tanulási folyamat és fejlődés támogatása.

A **második kérdés (nyílt kérdés)** arra irányult, hogy milyen módszerekkel lehet leginkább megismerni a szülőket.

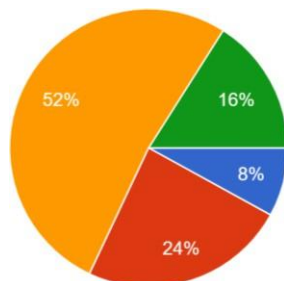
A kutatásban résztvevő tanárok a következő módszereket tartották hatékonyak a szülők megismerésében:

- Személyes beszélgetések, fogadóóra;
- Szülői értekezletek;
- Nyílt nap;
- Közös programok, csapatmunka;
- Döntéshozatal, problémás kérdéseke vitatása.

A harmadik kérdést 1-4 skálán kellett elvégezni, ahol azt kellett jelölni, hogy mennyire ért egyet az állítással.

Az első kérdése a kérdőívnek a szülői értekezleten való részvétellel kapcsolatos.

1. ábra. A szülői értekezleten való részvétel

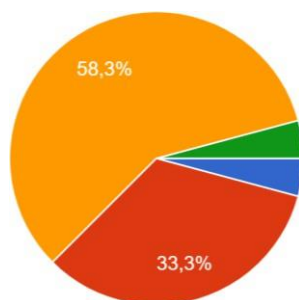

Forrás: Saját szerkesztés

A PILOT kutatásban résztvevő tanárok túlnyomó többsége (52%) 13 fő egyetértett azzal, hogy a szülői értekezleten való részvétel kiemelkedően fontos a család-iskola kapcsolattartásban. További 4 pedagógus (16%) teljes mértékben egyetértett az állítással. 6 fő (24%) nem értett egyet az állítással, és 2 fő egyáltalán nem értett vele egyet (1. ábra).

A következő kérdés így hangzott: „A gyermek elkísérése a tanulmányi kirándulásokra.”

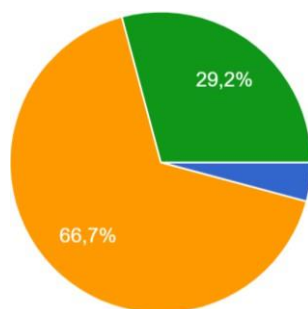
2. ábra. A gyermek elkísérése a tanulmányi kirándulásokra

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények alapján 14 résztvevő (58,3%) értett egyet a gyermek elkísérésének fontosságával tanulmányi kirándulásokra, 8 tanító (33,3%) nem értett egyet. Továbbá 1 fő (4,2%) teljes mértékben egyetértett ezzel az állítással és 1 fő (4,2%) pedig egyáltalán nem értett egyet (2. ábra).

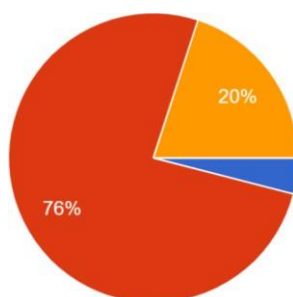
3. ábra. A szülők értesítenek a gyermek hiányzásáról

Forrás: Saját szerkesztés

A kutatásban részt vevő pedagógusok véleménye alapján a szülők gyermekük hiányzásáról való értesítése fontos része a család-iskola kapcsolattartásnak. Az eredmények a következők: a pedagógusok többsége 16 fő (66,7%) egyetértett azzal, hogy a szülők értesítik az iskolát a gyermek hiányzásáról. További 7 pedagógus (29,2%) teljes mértékben egyetértett ezzel az állítással. Mindössze 1 pedagógus (4,2%) nem értett egyet az állítással (3. ábra).

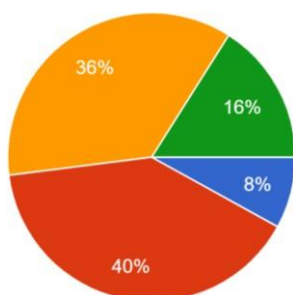
4. ábra. Pedagógiai bizottságokban való részvétel

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények szerint megoszlik a pedagógusok körében, hogy a pedagógiai bizottságok tagja legyen a szülő: 19 ember (76%) nem ért egyet a pedagógiai bizottságokban való részvétellel, 5 ember (20%) egyet értet az állítással, míg 1 fő (4%) egyáltalán nem értet egyet ezzel az állítással (4. ábra).

5. ábra. Új tanuló befogadásának segítése az osztály/iskolai közösségbe

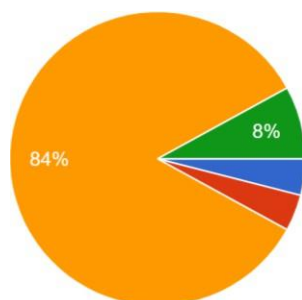

Forrás: Saját szerkesztés

A pedagógusok válaszai az adott kérdésre igen megoszlanak mivel: 10 személy (40%) nem ért egyet az állítással, 9 személy (36%) egyetért azzal, hogy segíteni kell az új tanuló befogadását.

Továbbá 4 személy (16%) teljes mértékben egyetért ezzel, és 2 személy egyáltalán nem (5. ábra).

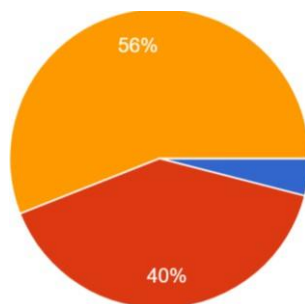
6. ábra. Részvétel az iskolai szülői munkaközösségben.

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények szerint az iskolai szülői munkaközösségben való részvétellel kapcsolatban a megkérdezettek 21 fő (80%) részéről egyetértés volt tapasztalható, míg 2 fő (8%) teljes mértékben egyetért, és 1/1 (4/4%) fő nem értek egyet és egyáltalán nem ért egyet az állítással (6. ábra).

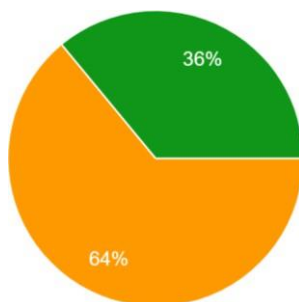
7. ábra. Véleménynyilvánítás a házi feladatok mennyiségéről

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok alapján látható, hogy a pedagógusok között nincs egyetértés a házi feladatokkal kapcsolatos szülői véleménynyilvánítás kérdésében. A válaszok a következők: 14 pedagógus (56%) azt jelölte, hogy egyetért az állítással, 10 pedagógus (40%) nem ért egyet és 1 (4%) egyáltalán nem ért egyet (7. ábra).

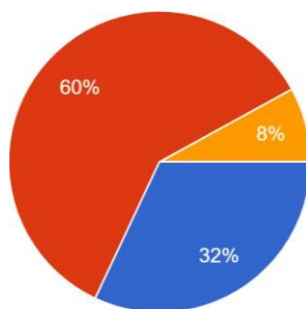
8. ábra. Segítő kezet nyújtani, ha szükséges

Forrás: Saját szerkesztés

Az adott állításban a válaszok egyhangúak lettek, amelyek személyenként a következők: 16 (64%) egyet ért és 9 (36%) teljes mértékben egyetért (8. ábra).

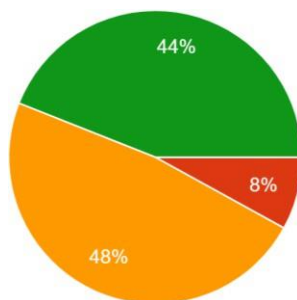
9. ábra. Programok és speciális iskolai projektek finanszírozása

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok alapján a pedagógusok többsége, azaz 15 fő (60%) nem tartja szükségesnek, hogy a szülők részt vegyenek az iskolai programok és projektek finanszírozásában. 8 pedagógus (32%) egyáltalán nem ért egyet a szülői finanszírozással. Mindössze 2 pedagógus (8%) gondolja úgy, hogy a szülőknek részt kellene venniük a finanszírozásban (9. ábra).

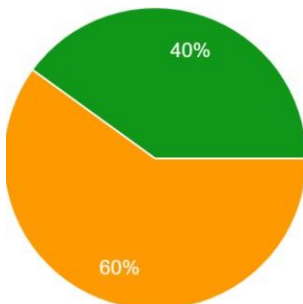
10. Beavatkozás a tanárok nem megfelelő viselkedése esetén.

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények alapján a legtöbb válaszadó 11 fő (44%) teljes mértékben egyetért a tanárok nem megfelelő viselkedése esetén történő beavatkozással. Továbbá 12 fő (48%) támogatja, ezt az állítást, míg 2 személy állította, hogy nem ért egyet ezzel az állítással (10. ábra).

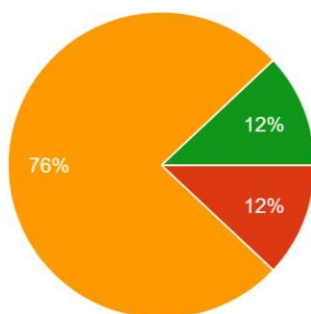
11. ábra. A tanulmányi eredmények nyomon követése.

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények alapján minden kitöltő egyetértett azzal az állítással, hogy a tanulmányi eredményeket a szülőknek nyomon kell követniük (11. ábra).

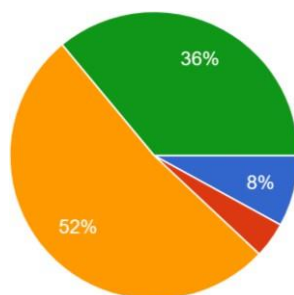
12. ábra. Találkozó az igazgatóval az iskolával kapcsolatos kérdésekben

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények szerint 19 pedagógus (76%) egyetért azzal, hogy szükséges az igazgatóval való találkozó az iskolával kapcsolatos kérdésekben, 3 pedagógus (12%) teljes mértékben egyetért, míg 3 pedagógus (12%) nem tartja ezt szükségesnek (12. ábra).

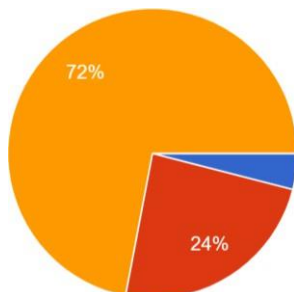
13. Részvétel a (osztályt és iskolát érintő) döntéshozatali folyamatokban.

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények szerint 13 pedagógus (54%) egyetért a döntéshozatali folyamatokban való részvétellel, 9 pedagógus (38%) teljes mértékben egyetért, 1 pedagógus (4%) nem ért egyet, míg 2 pedagógus (8%) egyáltalán nem ért egyet ezzel az állítással (13. ábra).

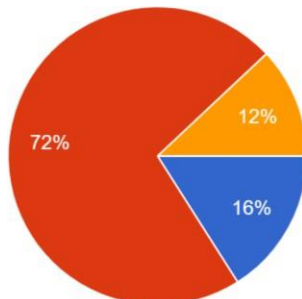
14. ábra. A tanterv, tananyag megismerése.

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények szerint a pedagógusok többsége 18 fő (72%) fontosnak tartja a tanterv és a tananyag megismerését. Ezzel szemben 6 pedagógus (24%) nem tartja szükségesnek, míg mindössze 1 fő (4%) teljesen elutasítja ennek fontosságát (14. ábra).

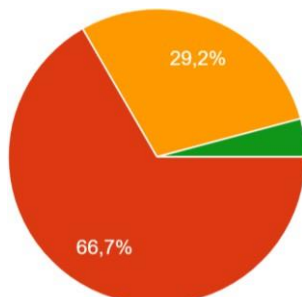
15. ábra. Az osztálytársak társadalmi-gazdasági státuszának megismerése.

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények szerint 18 pedagógus (72%) nem tartja szükségesnek az osztálytársak társadalmi-gazdasági státuszának megismerését, 3 pedagógus (12%) egyetért ezzel, és 4 pedagógus (16%) teljes mértékben egyetért az állítással (15. ábra).

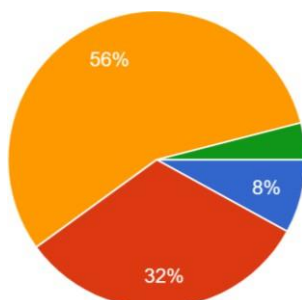
16. ábra. Rendszeresen kommunikálni jó (heti néhány alkalommal) az osztályfőnökkel

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények szerint 16 pedagógus (66,7%) nem tartja szükségesnek, hogy rendszeresen, heti néhány alkalommal kommunikáljanak az osztályfőnökkel, míg 7 pedagógus (29,2%) egyetért ezzel, és 1 pedagógus (4%) teljes mértékben egyetért az állítással (16. ábra).

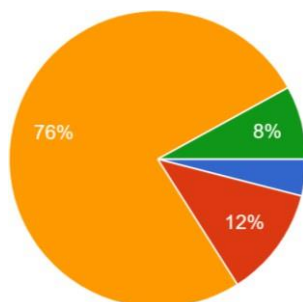
17. ábra. Iskolai vásárok, játékonysági események szervezése

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények szerint 14 pedagógus (56%) támogatja iskolai vásárok és jótékonyági események szervezését, 8 pedagógus (32%) nem tartja fontosnak, 1 pedagógus (4%) teljes mértékben egyetért, míg 2 pedagógus (8%) egyáltalán nem ért egyet ezzel az állítással (17. ábra).

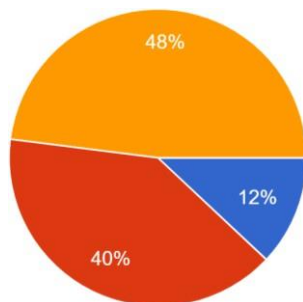
18. ábra. Az osztálytársak közötti társas kapcsolatok tudatosítása

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények szerint a pedagógusok többsége 19 fő (76%) úgy véli, hogy fontos a társas kapcsolatok tudatosítása az osztálytársak között. 2 pedagógus (8%) teljes mértékben egyetért ezzel, 3 pedagógus (12%) nem tartja szükségesnek, míg 1 pedagógus (4%) egyáltalán nem ért egyet ezzel az állítással (18. ábra).

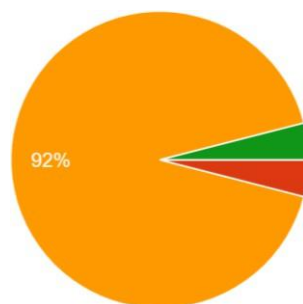
19. ábra. A szülői problémák ismerete

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények szerint 12 pedagógus (48%) úgy véli, hogy fontos ismerni a szülői problémákat, míg 10 pedagógus (40%) nem tartja ezt szükségesnek. 3 pedagógus (12%) egyáltalán nem ért egyet ezzel az állítással (19. ábra).

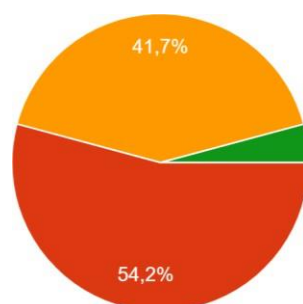
20. ábra. Valamilyen tevékenység bemutatása a gyerekek számára, amihez a szülő ért (pl. foglalkozásával kapcsolatos cselekvések)

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszadó pedagógusok véleménye az adott állításra pozitívan egyhangú volt, egy személy kivételével, aki nem értett egyet az állítással (20. ábra).

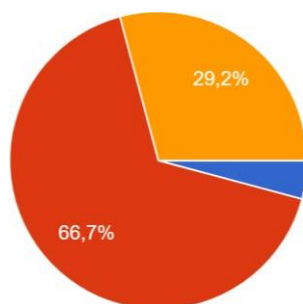
21. ábra. Informális tevékenységek (pl. iskolán kívüli program) kezdeményezése

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények alapján 13 pedagógus (54,2%) nem tartja indokoltnak informális tevékenységek, mint például iskolán kívüli programok kezdeményezését, míg 10 pedagógus (41,7%) egyetért ezzel, és 1 pedagógus (4%) teljes mértékben támogatja az ilyen típusú tevékenységek szervezését (21. ábra).

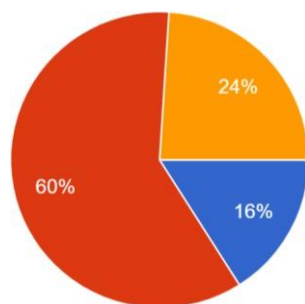
22. ábra. Tantervfejlesztésben való részvétel

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok alapján a pedagógusok véleménye nem mutat szélsőséges elmozdulást sem a teljes elutasítás, sem a teljes egyetértés irányában. 16 pedagógus (66,7%) nem tartja szükségesnek a tantervfejlesztésben való részvételt, míg 7 pedagógus (29,2%) egyetért ezzel. 1 pedagógus (4%) pedig teljes mértékben egyetért az állítással (21. ábra).

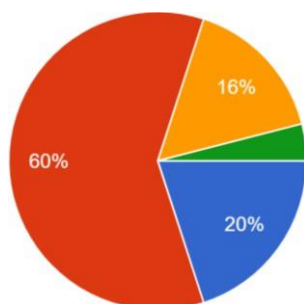
23. ábra. A tanterv kritikája a tanárokkal és a vezetéssel szemben

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszokból kifolyólag a pedagógusok véleménye a tanterv kritikájával kapcsolatban eltérő. 15 pedagógus (60%) nem tartja szükségesnek a tanterv kritikáját sem a tanárokkal, sem az iskolai vezetéssel szemben, míg 6 pedagógus (24%) egyetért a kritikával. 4 pedagógus (16%) pedig teljes mértékben egyetért a tanterv kritikájával (23. ábra).

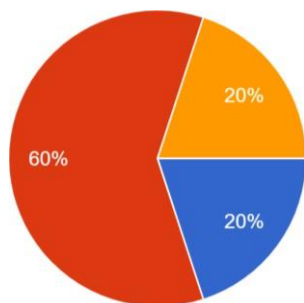
24. ábra. A tanárok iskolai felvételének és elbocsátásának a véleményezése (kezdemenyyezése)

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok alapján a pedagógusok véleménye megoszlik az iskolai felvétel és elbocsátás véleményezésének kérdésében. 15 pedagógus (60%) nem tartja szükségesnek a véleményezést vagy kezdeményezést, míg 5 pedagógus (20%) teljes mértékben egyetért ezzel. 3 pedagógus (12%) inkább támogatja, és 1 pedagógus (4%) teljes mértékben egyetért a véleményezésben való részvétellel (24. ábra).

25. ábra. A tanárok általános kritikája

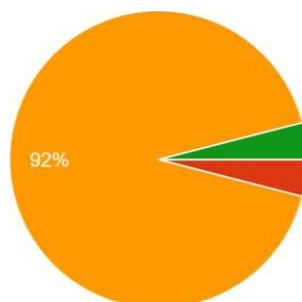

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok alapján a tanárok általános kritikájával kapcsolatban eltérő vélemények alakultak ki. 15 pedagógus (60%) nem tartja szükségesnek az ilyen jellegű kritikát, 5 pedagógus (20%) teljes mértékben elutasítja, míg további 5 pedagógus (20%) egyetért vele (25. ábra).

26. ábra. Az osztályteremben és az iskolában végzett szociális tevékenységek

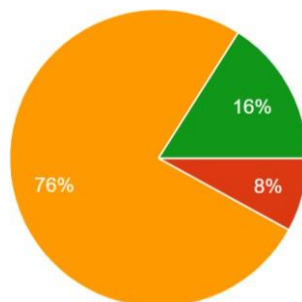
megismerése

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok alapján az osztályteremben és az iskolában végzett szociális tevékenységek megismerésével kapcsolatban a pedagógusok többsége egyetért. 23 pedagógus (92%) egyetért, 1 pedagógus (1%) teljes mértékben egyetért, míg 1 pedagógus (1%) nem ért egyet az állítással (26. ábra).

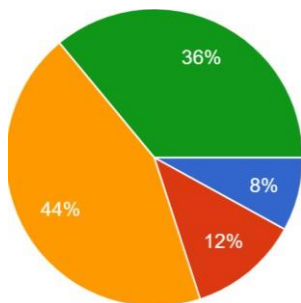
27. ábra. Az iskolavezetés és a személyzet által hozott döntések megismerése

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok alapján az iskolavezetés és a személyzet által hozott döntések megismerése nagy többségben fontosnak tűnik. 19 pedagógus (76%) egyetért, 4 pedagógus (16%) teljes mértékben egyetért, míg 2 pedagógus (8%) nem látja szükségét ennek (27. ábra).

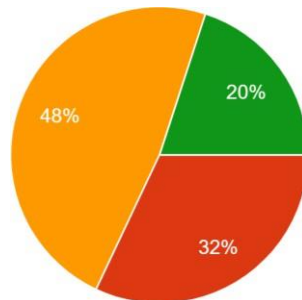
28. ábra. Beavatkozás fegyelmi problémák esetén

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok alapján a fegyelmi problémák esetén történő beavatkozás kérdése széles spektrumot ölel fel. 11 pedagógus (44%) szerint fontos a beavatkozás, míg 9 pedagógus (36%) teljes mértékben egyetért ezzel. 3 pedagógus (12%) nem tartja szükségesnek a beavatkozást, míg 2 pedagógus (8%) mérsékelten egyetért a beavatkozás szükségességével. A válaszok sokfélesége azt mutatja, hogy a fegyelmi kérdések kezelésére vonatkozóan eltérő szemléletek és elvárások vannak (28. ábra).

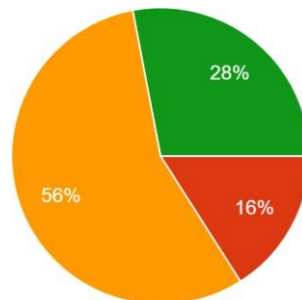
29. ábra. Felkészülés a gyermekkel a vizsgákra

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok alapján a tanítók véleménye a gyermekek vizsgákra való felkészüléséről megoszlik. 12 pedagógus (48%) szerint szükséges a felkészülés, míg 5 pedagógus (20%) teljes mértékben egyetért ezzel. 8 pedagógus (32%) nem tartja szükségesnek a vizsgákra való felkészülést. Az eredmények azt mutatják, hogy a vizsgákra való felkészülés fontossága nem egyértelműen van jelen a pedagógusok szemléletében (29. ábra).

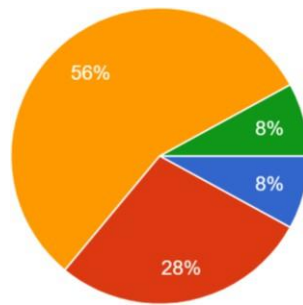
30. ábra. A gyermek támogatása, ha nézeteltérése van a tanárokkal

Forrás: Saját szerkesztés

Az adott állításban egyirányú válaszokra számítottam, de tévedtem, mivel a pedagógusok véleménye nem volt egységes. A válaszok különböző nézőpontokat tükröznek: 14 pedagógus (56%) egyetértett azzal, hogy fontos támogatni a gyermeket, ha nézeteltérése van a tanárokkal, 7 pedagógus (28%) teljes mértékben egyetértett ezzel, míg 4 pedagógus (16%) nem értett egyet az állítással (30. ábra).

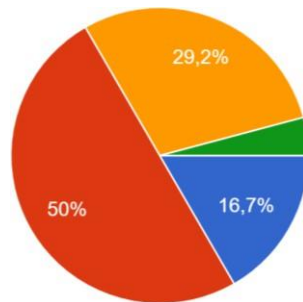
31. ábra. A dolgozatok megtekintése az értékelés után

Forrás: Saját szerkesztés

Az adott állítással kapcsolatos válaszok a következőképpen alakultak: 14 pedagógus (56%) egyetértett azzal, hogy a dolgozatok megtekintése fontos az értékelés után, 7 pedagógus (28%) nem értett egyet, 2 pedagógus (8%) teljes mértékben egyetértett, míg 2 pedagógus (8%) egyáltalán nem tartotta szükségesnek a dolgozatok megtekintését (31. ábra).

32. ábra. Az iskola rendszeres (pl. heti egyszeri vagy gyakoribb) látogatása

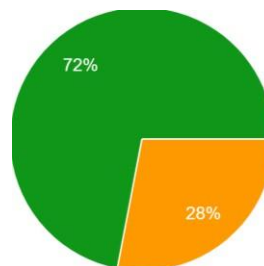

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok szerint az iskola rendszeres látogatásával kapcsolatos vélemények vegyesek voltak. 12 pedagógus (50%) nem tartotta szükségesnek a rendszeres látogatást, míg 7 pedagógus (29,2%) egyetértett a gyakori látogatásokkal. 4 pedagógus (16,7%) teljes mértékben támogatta az elképzelést, míg 1 pedagógus (4,2%) nem értett egyet a rendszeres iskola-látogatással (32. ábra).

A **negyedik kérdésnél** 1-4-ig kellett bejelölnie a válaszadóknak, hogy mennyire tartja fontosnak az állításokat a pedagógus. Az állítások a következők voltak:

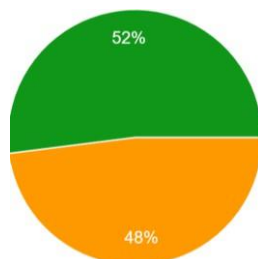
- 1. A szülő teremtsen meg otthon azt a nyugodt légkört gyermekének, hogy tanulni tudjon (33. ábra).**

Forrás: Saját szerkesztés

A kitöltők összes tagja nagyon fontosnak tartotta ezt az állítást (33. ábra).

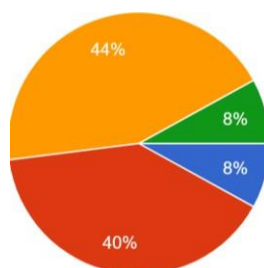
2. Kommunikáció az iskola és a szülő között (34. ábra).

Forrás: Saját szerkesztés

A kitöltők mindegyike nagyon fontosnak tartotta ezt az állítást (34. ábra).

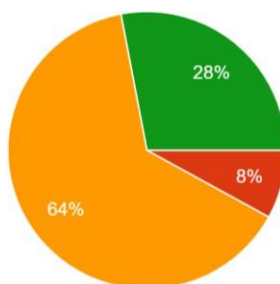
3. A szülői önkéntes részvétele az iskolai életben (35. ábra).

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok szerint 11 pedagógus (44%) tartja fontosnak a szülők önkéntes részvételét, 10 pedagógus (40%) nem látja ennek jelentőségét, 2 pedagógus (8%) rendkívül fontosnak tartja ezt a kérdést, míg 2 pedagógus (8%) nem ért egyet teljes mértékben az állítással (35. ábra).

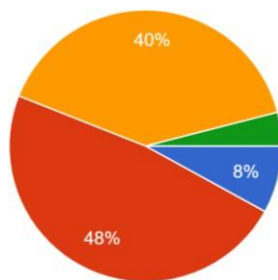
4. A diák, otthoni támogatása (pl.: házi feladatban való segítség) (36. ábra).

Forrás: Saját szerkesztés

A tanítók válaszai az adott állításban is többnyire egyhangúak, amely a fontos és nagyon fontos opciót takarja, kivéve 2 személyt (8%) akik nem tartják fontosnak az otthoni támogatást (36. ábra).

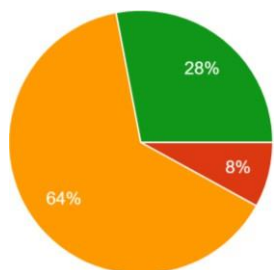
5. A szülőknek az iskolában döntéshozatali szerepvállalásuk legyen a különböző testületekben (37. ábra).

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok alapján 12 pedagógus (48%) nem tartja fontosnak, hogy a szülők döntéshozatali szerepet vállaljanak az iskolai testületekben, míg 10 pedagógus (40%) egyetért vele. 2 pedagógus (8%) nem teljesen ért egyet, és 1 pedagógus (4%) nagyon fontosnak tartja (37. ábra).

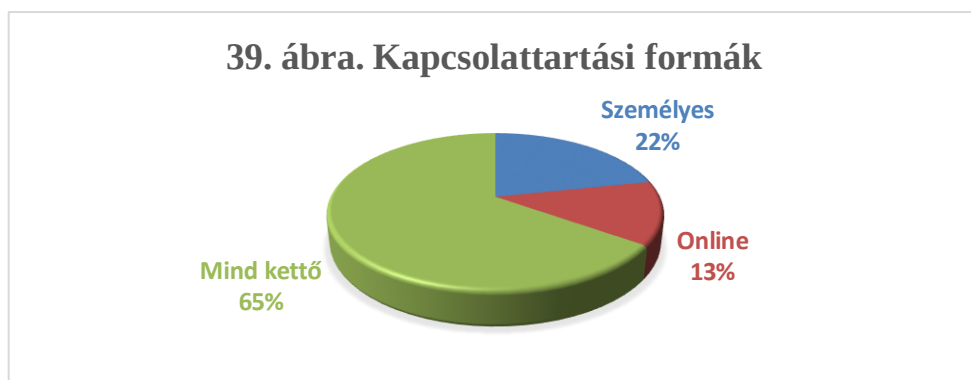
6. Mennyire fontos Önnek, hogy a szülők folyamatosan tájékozódjanak a gyermek előrehaladásáról? (38. ábra).

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok alapján 16 pedagógus (64%) számára fontos, hogy a szülők folyamatosan tájékozódjanak a gyermek előrehaladásáról, 7 pedagógus (28%) pedig kifejezetten nagyon fontosnak tartja ezt. 2 pedagógus (8%) nem érzi szükségesnek (38. ábra).

A kutatásom **ötödik kérdése (nyílt kérdés)** következő: "Kérem írja le, hogyan és milyen formában tartja a kapcsolatot a szülőkkel?". Ezt a kérdést annak érdekében tettem fel, hogy feltárjam, a pedagógusok milyen módszereket alkalmaznak a szülőkkel való kapcsolattartás érdekében.

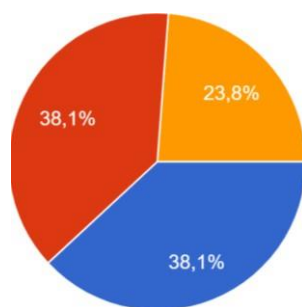

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok elemzése alapján jól kirajzolódik, hogy a pedagógusok különböző módokon tartják a kapcsolatot a szülőkkel. A megkérdezettek közül 5 személy (20%) kizárólag személyes találkozókat alkalmaz a szülőkkel való kapcsolattartásra, míg 3 válaszadó (12%) az online formákat részesíti előnyben. A legnagyobb csoportot azonban azok alkotják, akik mindkét módszert kombinálják: 15 pedagógus (60%) választja a személyes találkozókat, szülői értekezleteket, telefonos egyeztetéseket, de emellett az online kapcsolattartást, például e-mailben vagy üzenetküldő alkalmazásokon keresztül is használják (39. ábra).

A kutatásom **hatodik kérdése (zárt végű)** arra irányult, hogy kiderítsem, milyen gyakran tartanak kapcsolatot a pedagógusok a szülőkkel.

40. ábra. Milyen gyakran tart kapcsolatot a szülőkkel?

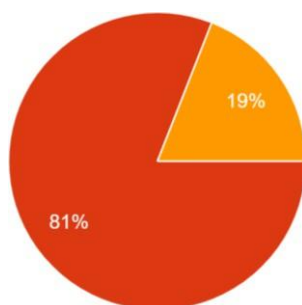

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok alapján 8 fő (38,1%) havonta, 5 fő (23,8%) csak szükség esetén, míg további 8 pedagógus (38,1%) hetente kommunikál a szülőkkel. Az eredmények arra utalnak, hogy a kapcsolattartás gyakoriságát jelentősen befolyásolják a pedagógusok egyéni gyakorlatuk és preferenciáik (40. ábra).

A következő kérdésem a **hetedik (zárt végű)** volt, amelyben arra kerestem választ, hogy a pedagógusok milyen mértékben érzik a szülők részvételét a gyermek iskolai életében. A következő kérdésem a hetedik (zárt végű) volt, amelyben arra kerestem választ, hogy a pedagógusok hogyan értékelik a szülők részvételét a gyermek iskolai életében. A válaszlehetőségek között szerepelt a "nagyon aktív", "közepes", "minimális" és "nem vesznek részt" opció.

41. ábra. Milyen mértékben érzi a szülők részvételét a gyermek iskolai életében?

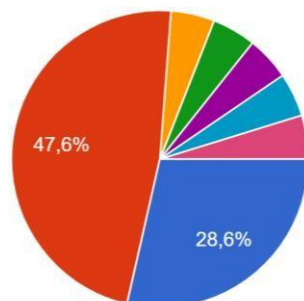

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények szerint a válaszadók többsége 17 fő (81%) közepesnek, míg 4 fő (19%) minimálisnak ítélte a szülői részvételt. A "nagyon aktív" és a "nem vesznek részt" lehetőségeket senki sem választotta (41. ábra).

A kérdőív **nyolcadik kérdése (zárt végű)** arra irányult, hogy feltárja, milyen kihívásokkal találkozhatnak a pedagógusok a szülőkkel való kapcsolattartás során. A válaszadóknak lehetőségük volt a következő problémák közül választani: "a szülők nem tartják fontosnak a rendszeres kapcsolattartást", "a szülők nem megfelelő módon reagálnak a problémákra vagy kritikára", "a szülők nem reagálnak az üzenetekre vagy e-mailekre", illetve "egyéb".

41. ábra. Milyen kihívásokkal találkozik a szülőkkel való kapcsolattartásban?

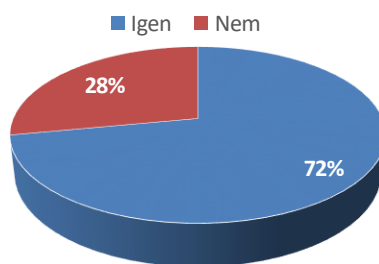

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszok alapján a pedagógusok többsége (10 fő) úgy tapasztalta, hogy a szülők nem megfelelően reagálnak a problémákra vagy kritikára, míg 6 fő szerint a szülők nem tartják fontosnak a rendszeres kapcsolattartást, és 1 fő jelezte, hogy a szülők nem reagálnak az üzenetekre vagy e-mailekre. Az "egyéb" kategóriában a válaszadók többsége az időhiányt, elfoglaltságot és a visszajelzések hiányát emelte ki, mint a leggyakoribb problémát (41. ábra).

A kérdőív **kilencedik kérdése (nyílt kérdés)** a Covid-19 járvány hatását vizsgálta a pedagógusok és a szülők közötti kapcsolattartásban.

42. ábra. A Covid-19 járvány hatásai a kommunikációra

Forrás: Saját szerkesztés

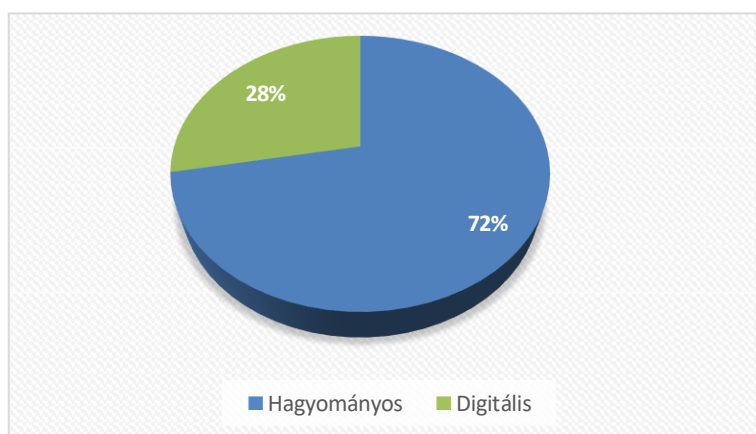
A válaszok alapján 16 pedagógus (72%) úgy nyilatkozott, hogy a járvány jelentős változásokat hozott, míg 6 válaszadó (28%) szerint nem befolyásolta a kapcsolattartást. Azok, akik változást tapasztaltak, elsősorban az online platformokra való átállást emelték ki, mint az e-mail, a Messenger és az online szülői értekezletek. A személyes találkozások száma csökkent, helyüket a digitális megoldások vették át. Ezzel szemben a nemleges választ adók szerint a személyes találkozók továbbra is megvalósultak, így a kapcsolattartás módja nem változott számottevően (42. ábra).

A kérdőív **10. kérdése (nyílt végű)** arra vonatkozott, hogy miként befolyásolta a háborús konfliktus a kommunikációt, kapcsolattartást a szülőkkel

A válaszok alapján megállapítható, hogy a háborús helyzet jelentős hatással volt a szülőkkel való kommunikációra és kapcsolattartásra. A válaszadók tapasztalatai alapján inkább ritkább lett a személyes találkozás.

A kérdőív **tizenegyedik kérdése (zárt végű)** a hagyományos és az új kapcsolattartási formák hatékonyságát vizsgálta.

43. ábra. Hagyományos és újszerű kapcsolattartási formák a szülőkkel

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszadók a nehézségek ellenére is a hagyományos kapcsolattartási formákat részesítik előnyben: 18 fő (72%) a hagyományos formát választotta, míg mindössze 7 fő (28%) tartotta hatékonyabbnak a digitális megoldásokat (43. ábra).

És végül a **12. kérdés (nyílt végű)** arra irányult, hogy a válaszadók indokolják meg, miért részesítik előnyben a hagyományos vagy a digitális kapcsolattartást.

A válaszok alapján egyértelműen kirajzolódik, hogy a szülők és pedagógusok véleménye eltér a kapcsolattartás módját illetően. A hagyományos módszereket támogatók kiemelték a közvetlen kommunikáció, a bizalom építése és a problémák hatékony megoldása melletti előnyöket. Ezzel szemben a digitális formát választók a gyorsaságot, rugalmasságot és a

távolságok leküzdését hangsúlyozták. Néhány válaszadó szerint a leghatékonyabb megoldás a két módszer ötvözése.

4.4. A kutatás összefoglalása

Kutatásom célja az volt, hogy feltérképezzem a szülők és az iskola közötti hatékony kapcsolattartási formákat, valamint megvizsgáljam a pedagógusok véleményét a szülők iskolai életbe való bevonódásáról. Az eredmények alapján egyértelművé vált, hogy a személyes találkozások és a szülői értekezletek továbbra is kulcsszerepet játszanak a hatékony kommunikációban. Ugyanakkor a modern kihívások hatására az online kapcsolattartás is egyre nagyobb jelentőséggel bír.

A pedagógusok többsége hangsúlyozta a szülők aktív részvételének fontosságát, és kiemelték a rendszeres, személyre szabott kommunikáció előnyeit. Az elmúlt évek nehézségei ellenére az iskolák és a szülők közötti kapcsolatok stabilak maradtak, és továbbra is létfontosságúak a diákok sikeres fejlődéséhez. Kutatásom megerősítette, hogy a szülők bevonása és az iskolával való szoros együttműködés minden érintett fél számára előnyös és elengedhetetlen a gyermekek tanulmányi előmenetelének támogatásában.

Az első hipotézisem, miszerint a pedagógusok definiálása szerint a szülőkkel való kommunikáció, a szülők részvétele a szülői értekezleten, szülőknek rendezett programokon – a család bevonódása gyermekük iskolai életébe – részben beigazolódott. Hiszen a pedagógusok szerint az is a család bevonódását jelenti, ha a szülők segítenek, amikor szükség van rá, továbbá a finanszírozásban is részt vállalnak, valamint nyomon követik gyermekük tanulmányi eredményességét.

A második feltételezésem (hipotézis) az volt, hogy a pedagógusok úgy vélik, hogy a szülőkkel való folyamatos és rendszeres kapcsolattartás pozitívan befolyásolja a tanulók iskolai teljesítményét. A kutatás eredményei részben ezt támasztják alá, hiszen a pedagógusok többsége kiemelte, hogy a rendszeres kommunikáció elősegíti a problémák időbeni felismerését és hatékony kezelését, ami hozzájárul a gyermekek sikeres tanulmányi előmeneteléhez. Ugyanakkor megfigyelhető volt, hogy a kapcsolattartás eredményessége nagyban múlik a szülők együttműködési hajlandóságán és aktivitásán is.

A harmadik hipotézisem az volt, hogy a tanárok inkább a személyes találkozókat részesítik előnyben a digitális kommunikációval szemben. A válaszok alapján ez valóban így van: a legtöbben úgy vélik, hogy a személyes beszélgetések sokkal jobban segítik a bizalom kialakítását és a hatékony kommunikációt. Ugyanakkor azt is megemlítették, hogy a digitális eszközök, mint az e-mail vagy az online megbeszélések, gyorsabbak és rugalmasabbak, főleg

a nehezebb időszakokban, például a járvány alatt. Így úgy tűnik, a tanárok szerint a legjobb, ha mindkét módszert használjuk, hiszen így igazán hatékony lehet a kapcsolattartás.

A kutatásom eredményeképpen kijelenthetem, hogy rengeteg pedagógus véleményét és tapasztalatát tanulmányoztam. Ezek rávilágítottak a szülőkkel való kommunikáció különböző megközelítéseire, valamint azok eredményességére. A gyűjtött adatok segítettek abban, hogy jobban megértsem, hogyan lehet a leghatékonyabban ösztönözni a családokat a gyermekeik iskolai életébe történő bekapcsolódásra.

ÖSSZEFOGLALÁS

A szakdolgozatom fókuszában a szülők és az iskola közötti kapcsolatok fontossága és hatékonysága állt. A szakirodalom feltárásának célja az volt, hogy hogyan befolyásolja ez a kapcsolatrendszer (család-iskola-gyerek) a tanulási folyamatot és a diákok teljesítményét.

Figyelmet fordítottam arra, hogyan befolyásolja a szülői részvétel a tanulmányi teljesítményt, és elemzést készítettem a különböző modellekről, melyek segíthetik a szülők bevonását az iskolai életbe.

Áttekintettem a hagyományos kommunikációs formákat, melyek révén az iskola és a család hagyományosan tartja a kapcsolatot. Részletesen elemeztem az új kommunikációs eszközöket és módszereket, melyek megkönnyítik az iskola és a család közötti párbeszédet és információcsere lehetőségét.

Különböző munkaformákat és kapcsolattartási módszereket és programokat tanulmányoztam, melyek célja a szülők és az iskola közötti kapcsolatok javítása. Ezek a módszerek és programok az iskolai és szülői közösségek közötti kommunikációt, együttműködést és együttműködést erősítik, ezzel hozzájárulva a tanulók tanulási eredményeinek és életminőségének javításához.

A szakdolgozatom által nyert eredmények és felismerések alapján megállapítható, hogy a szülők és az iskola közötti együttműködés kiemelt fontossággal bír a tanulási folyamat sikeres elősegítése érdekében. Az előkutatás célja az volt, hogy feltárjam, hogyan vélekednek a gyakorló pedagógusok a család-iskola kapcsolat fogalmáról, mely elemeit vélik és melyeket nem vélik fontosnak. A hatékony kommunikáció és az együttműködés lehetőségeinek kiaknázása kulcsfontosságú a diákok fejlődése és tanulmányi eredményei szempontjából.

РЕЗЮМЕ

У центрі моєї кваліфікаційної роботи були важливість та ефективність стосунків між батьками та школою. Метою дослідження було виявити, як ця система взаємозв'язків впливає на процес навчання та успішність дітей.

Я звернула увагу на те, як участь батьків впливає на успішність учнів, і проаналізувала різні моделі, які можуть допомогти залучити батьків до шкільного життя.

Розглянула традиційні форми спілкування, за допомогою яких школа і сім'я традиційно підтримують зв'язок. Детально проаналізувала нові засоби та методи комунікації, які сприяють спілкуванню між школою та родиною та можливості обміну інформацією.

Вивчала різні форми роботи та контактні методи та програми, спрямовані на покращення відносин між батьками та школою. Ці методи та програми зміцнюють комунікацію, співпрацю між шкільною та батьківською громадами, тим самим сприяючи покращенню результатів навчання та якості життя учнів.

Виходячи з результатів і усвідомлень, отриманих під час моєї кваліфікаційної роботи, можна зробити висновок, що співпраця між батьками та школою є надзвичайно важливою для успішного просування процесу навчання. Використання можливостей для ефективного спілкування та співпраці є ключовим для розвитку студента та академічних досягнень.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Bábosik, I. (2000). Neveléstudomány. Osiris Kiadó.
- Németh, A., & Lannert, J. (2008). A magyar közoktatás indikátorrendszere 2008. Oktatókutatási és Fejlesztési Intézet.
2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről.
- Patai, I. (2023). Az együttműködés formái – A család és az iskola közötti együttműködés alapvető feltételei. *Katedra folyóirat*, 28(5), 15–17.
- Kuusimäki, A.-M., Uusitalo-Malmivaara, L., & Tirri, K. (2019). The Role of Digital School-Home Communication in Teacher Well-Being. *Frontiers in Psychology*, 10, Article 2257.
- Epstein, J. L. (1995). School/family/community partnerships. *Phi delta kappan*, 76 (9), 701.
- Epstein, J. L. (2018). School, family, and community partnerships in teachers' professional work. *Journal of Education for Teaching*, 44 (3), 397-406
- Fisher, Y. (2011). Parental involvement. In Y. Fisher & I. A. Friedman (eds.), *New horizons for facet theory: Interdisciplinary Collaboration Searching for Structure in Content Spaces and Measurement* (pp. 145–153). FTA publication.
- Kozma, T. (2020). A digitális iskola kihívásai a COVID-19 idején. *Új Pedagógiai Szemle*, 70 (3–4), 23-34.
- Lénárd Ferenc (1997): *Pedagógiai Lexikon I–II*.
- Török Balázs (2010): A szülői részvétel formái és lehetőségei az iskolában. *Új Pedagógiai Szemle*.
- OECD (2012). *Equity and Quality in Education: Supporting Disadvantaged Students and Schools*. OECD Publishing.
- Szekszárdi, J. (2021). A kapcsolattartás formái a digitális oktatásban. *Iskolakultúra*, 31(1), 45–53.
- Torgyik, J. (2014). A pedagógus és a szülők együttműködése. Eötvös József Könyvkiadó.
- Imre Nóra (2017). A szülői részvétel szerepe a tanulók iskolai pályafutásának alakulásában.
- Imre Nóra (2019). Az iskola és a szülő közötti együttműködés lehetőségei.
- Szász Mária-Magdolna (2023). Az iskolához való szülői viszonyulás és szülői bevonódás elmélete és empirikus aspektusai egy rurális térségben. 70-72.
- Geduld, B. (2024). Parental involvement in homework to foster self-regulated learning skills: A qualitative study with parents from selected higher quintile schools. *Cogent Education*, 11(1), 2343526.
- Dettmers, S., Yotyodying, S., & Jonkmann, K. (2019). Antecedents and Outcomes of Parental Homework Involvement: How Do Family-School Partnerships Affect Parental Homework Involvement and Student Outcomes? *Frontiers in Psychology*, 10.

- Kathyné Mogyoróssy, A., & Nagy, B. E. (2017). A szülők és pedagógusok kapcsolattartásának mintázatai. *Educatio*, 26 (4), 657-668.
- Lannert, J., & Szekszárdi, J. (2015). Miért nem érti egymást szülő és pedagógus?. *Iskolakultúra*, 25 (1), 15-34.
- Podráczky Judit (2012). Szövetségben: tanulmányok a család és az intézményes nevelés kapcsolatáról. 11-71.
- Szülői hang: Így jobbíthatjuk a pedagógus-szülő együttműködést.
- Tiér N., Csenovitz A., Szűcs M. (2022). Alma a fán 6: Partnerségben a szülőkkel: A család és az intézmény együttműködése az inkluzív oktatás-nevelés érdekében.
- Ahmed, Q. W., Rönkä, A., & Perälä-Littunen, S. (2021). Parental Involvement or Interference? Rural Teachers' Perceptions. *Education Research International*, 2021, e3182822.
- Epstein, J. L. (1988). How Do We Improve Programs for Parent Involvement? *Educational Horizons*, 66 (2), 58-59.
- Bellibas, M. S., & Gumus, S. (2013). The Impact of Socio-Economic Status on Parental Involvement in Turkish Primary Schools: Perspective of Teachers. *International Journal Of Progressive Education*, 9(3), Art. 3.
- Graham-Clay, S. (2024). Difficult Conversations with Parents: Practical Skills for Teachers. *School Community Journal*, 34(1), 61-84..
- Hornby, G., & Lafaele, R. (2011). Barriers to parental involvement in education: An explanatory model. *Educational review*, 63(1), 37-52.
- Eden, C. A., Chisom, O. N., & Adeniyi, I. S. (2024). Parent and community involvement in education: strengthening partnerships for social improvement. *International Journal of Applied Research in Social Sciences*, 6(3), 372-382.
- Jánosi Dalma & Vargancsik-Thörök Krisztina Iringó (2019): SNI gyermekek iskolai ellátásában tapasztalt nehézségek. Romániai vonatkozás. *PedActa*, 9(1), 66-74.
- Eden, S., Chisom, C., & Adeniyi, I. (2024). Parental and community involvement in education: Strengthening partnerships for social development. *International Journal of Applied Research in Social Sciences*, 6(3), 372-382.
- Ainscow, M., & Miles, S. (2008). Making education for all inclusive: where next? *Prospects*, 38(1), 15-34.

Звіт подібності

метадані

Назва організації

Hungarian College of Higher Education Ferenc Rakoczi II Transcarpathian

Заголовок

Horvát Tímea

Науковий керівник / Експерт

Автор Ілдіко Гребя

підрозділ

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

0.23%

0.23%

КП 1

1.24%

1.24%

КЦ

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

10970

Кількість слів

85858

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв	Б	4
Інтервали	A→	0
Мікропробіли	␣	0
Білі знаки	␣	12
Парафрази (SmartMarks)	a	0

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	SZÁNTÓ ZSOFIA 5/26/2025 Hungarian College of Higher Education Ferenc Rakoczi II Transcarpathian (Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II)	5 0.05 %
2	SZÁNTÓ ZSOFIA 5/26/2025 Hungarian College of Higher Education Ferenc Rakoczi II Transcarpathian (Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II)	5 0.05 %

